

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS-ŠEŠTADIENIS – TURSDAY-SATURDAY, GRUODŽIO-DECEMBER 21-23, 2017 • Vol. CVIII NR. 147-148

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-21-2017

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 54 dienos!

*Tik Didžioji Meilė pašaukė užgimti,
kad nušvistų Žemės nuodėmingas veidas
Šventas Kūdikėlis dovanojo viltį,
į kiekvieno širdį žvaigžde nusileidęs.*

Valerijus Rudzinskas

Pasitikime šv. Kalėdas šviesiomis
ir viltingomis širdimis.
Visiems skaitytojams ir rėmėjams
linkime sveikatos, ramybės ir
pasisekimo naujuosiuose
Viešpaties metuose!

ŠIAME NUMERYJE:

„Tikslas – Amerika“: saugokime
lietuviškąjį paveldą – 4 psl.

Lino lituanistinėje mokykloje išaugo
užburtas miškas – 9 psl.

Kalėdų eglutės istorija

Ar atpažįstate mus,
nuostabios
Advento pasakos
veikėjus?

VITALIUS ZAIKAUSKAS

Atsimenu tokį vaizdelį: man buvo be vieno mėnesio ketveri. Stoviu prieš vaikų darželio Kalėdų senelį ir deklamuoju eilėraštuką: „Eglutė skarota, eglutė žalia, / Meškutė gauruota ją lanko šilė“... Tačiau į Kalėdų senelį nežiūriu, o pakreipęs galvą stebiu, kas darosi kambaryje už mano nugaros: iš kampo trys auklėtojos ir kokie penki vaikai, su-

puolę joms į pagalbą, peša berniuką, kuris klykia nesavu balsu ir spardosi, nes klaidai bijo Senelio... Stebėdamas šią dramą tęsiu deklamavimą su kaip tyčia daugybe man sunkių išstarti pasitaikiusių „r“ ir už tai gaunu dovanėlę...

Bet šįkart ne apie Kalėdų senelį, bet apie Kalėdų eglutę, prie kurios ką tik vyko drama. Kokie gi Naujieji metai ir Kalėdos be eglutės?

– 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

GANYTOJO ŽODIS

Mus aplankė šviesa

Brangūs broliai ir seserys
Kristuje, lietuviai, gyvenantys
visuose žemynuose bei
etninėse žemėse.

Zacharijas, Jono Krikštytojo tėvas, pranašavo: *Dėl širdingiausio mūsų Dievo gailėstingumo mus aplankė šviesa iš aukštybių, kad apšviestų tūnančius tamsoje ir mirties ūksmėje, kad mūsų žingsnius pakreiptų į ramybės kelią* (Lk 1: 78–79).

Išsipildė pranašo Izaijo žodžiai: *Tamsybėje tūnanti tauta išvydo skaisčią šviesą, gyvenantiems ūksmingoje mirties šalyje užtekėjo šviesybė* (Mt 4:16).

Evangelijoje pagal Joną apie Jėzaus gimimą sakoma: *Jame buvo gyvybė, ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa. Šviesa spindi tamsoje, ir tamsa jos neužgožė.*

Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ir ji atėjo į šį pasaulį (Jn 1:4-5,9).

Šie Evangelijų rašytojai skelbė, kad su Jėzaus gimimu, mus aplankė ta tikroji šviesa, kuri atnešė viltį visai žmoniškai. Jis yra mūsų širdžių šviesa, kuri padeda mums ieškoti tiesos ir meilės pasaulyje. Mūsų Šv. Tėvas Pranciškus rašo: „Kur Dievas gimsta, gimsta viltis; ir kur gimsta viltis, žmonės atgauna savo orumą. Tačiau net ir šiandien daug žmonių yra praradę savo orumą ir, kaip ir vaikas Jėzus, jie kenčia nuo šalčio, skurdo ir atmetimo.“

Reiškiu didelę pagarbą kunigams, vienuoliams, katechetams ir visiems geros valios žmonėms, kurie savo tikėjimo šviesa ir viltimi remia ir padeda lietuvių katali-

kų sielovados veiklai užsienyje. Ypač dėkoju tiems, kurie kovoja prieš neviltingumą; kurie padeda bedarbiams, vienišiesiems, vargšams, abejojantiems savo tikėjimu ar tautiškumu bei šeimos ištikimybę; kurie dirba prieš prekybą žmonėmis arba aplanko vargstančius kalėjimuose tolimuose kraštuose.

Nuoširdžiai dėkoju Jums už maldas, aukas ir kvietimus dalyvauti Jūsų parapijų ir bendruomenių šventėse, suvažiavimuose bei stovyklose.

Šiuo šv. Kalėdų laikotarpiu būkime tęsinys Jėzaus Kristaus vilties ir šviesos; dalinkimės su kitais, kurie dėl įvairių priežasčių atsiduria tamsiame ir niūriame pasaulyje.

Dievo palaima telydi jus ir jūsų šeimos narius šv. Kalėdų laikotarpyje ir per visus 2018 metus.

Prelatas Edmundas J. Putrimas
Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas
užsienio lietuvių katalikų sielovadai

Tebūna man, kaip tu pasakei!

Šie Marijos ištarti žodžiai kartu su piemenų sprendimu: *Bėkime į Betliejų pažiūrėti, kas ten įvyko, ką Viešpats mums paskelbė.* (Luko 2:15) turi užgimti, nuolat augti bei sąmoningėti kiekvieno krikščionio gyvenime. Tai pamatinė gyvojo tikėjimo kryptis, kuri veda į pasitikėjimo vaisių atsiradimą kasdienybės kelyje. Nei Marija, nei piemenys nebūtų ištare šių žodžių, jei ne dangaus pasiuntiniai, kurie pirmi juos aplankė. Dangaus pasiuntiniai nuo pat krikšto dienos daugel kartų ir įvairiais būdais kviečia klausyti, ką Viešpats mums skelbia ir nuolankiu pasitikėjimu atsiliepti: *Tebūna man, kaip tu pasakei* (Luko 1:38) Žengiant į naujuosius metus linkiu puoselėti skelbimo klausymą, skaitymą ir pasitikėjimą. Tegul per gyvenimo įvykius ir tu patirsi vis naujus praradėjimus su palaiminimu: *Tebūna jums, kaip tikite* (Mato 9:29)

Palaimintų Jums šv. Kalėdų ir
Naujųjų 2018-ųjų Viešpaties metų!

Kun. Liudas Miliauskas,
Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapija

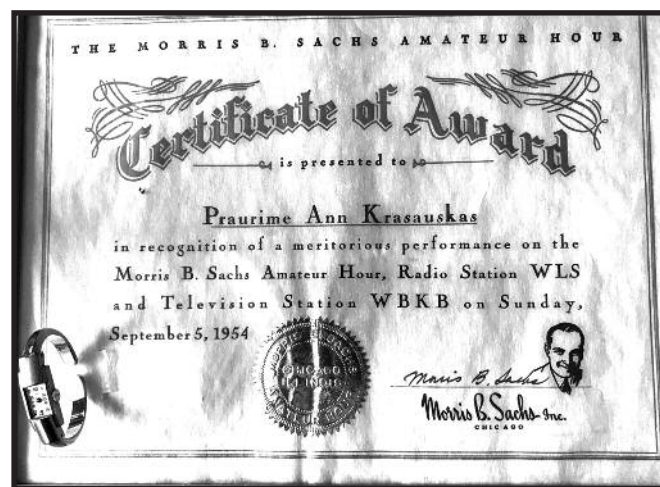
LAIŠKAI

MORRIS B. SACHS PAŽINOJAU IR AŠ

Šio mėnesio 7-os ir 12-os dienos laikraščio „Draugas“ laidoje Raimundas Marius Lapas straipsnyje apie Lietuvoje gimusį legendinį čikagietį litvaką Morris B. Sachs teigia, kad jį pažinojo ir lietuviai. Aš jį ne tik pažinojau, bet iš simpatingojo pono Sachs esu gavusi ir dovanų.

Kadangi po 1949 metų atvykimo Amerikon Čikagoje giedojau su muz. Antano Pociaus vedamu Šv. Jurgio bažnyčios chorą, dainavau su muz. Stepo Sodeikos vadovaujama „Dainavos“ ansambliu, su muz. Kazio Steponavičiaus (Charles F. Stephens) operetes staciūsiu „Pirmyn“ chorą ir su „The Alice Stephens Singers“ moterų ansambliu, išdrįsau išbandyti savo laimę ir pas Morris B. Sachs. Beje, lankiau dar ir balso pamokas muzikos pedagogės Alice Stephens (Salaveičikaitės) studijoje „Fine Arts“ pastate Čikagos miesto centre.

Televizijos ir radijo laidoje, sekmadieniais vykusiose „Morris B. Sachs Amateur Hour“ programose, 1954 m. rugsėjo 5 dieną atlikau „Un bel di, vedremo“ ariją iš G. Puccini operos „Madame Butterfly“. Nemaloniausia ir sunkiausia buvo ištverti į akis žibinančius karštus prožektorius. Pasirodo, pakentėti buvo verta, nes po kokios savaitės sužinojau, kad laimėjau pirmąją premiją: „Benrus“ laikrodėlį, 75 dolerius (kas tada buvo nemaži pinigai) ir laimėjimo pažymėjimą (certificate).

Laimėjimo pažymėjimas ir moteriškas „Benrus“ laikrodėlis.

P. Ragainės archyvo nuotr.

Praurimė Krasauskaitė-Ragainė
Bloomington, IL

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą ir kitas šalis oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00, paprastu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesinučiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Redaktorė Virginija Petrauskienė

ŽAIBIŠKI POKALBIAI

Kalėdinės dovanos – džiaugsmas ar ramybės praradimas

Kalėdų šventės laukimas yra ypatingas, nes Kalėdos vadinamos sielos ir šeimos, taip pat žmonių ir Dievo susitikimo švente. Tą nuostabų jausmą kiekvienas vis kitaip išgyvena. Tačiau Kalėdos – dar ir susitikimo su draugais, giminėmis, taip pat ir dovanų pirkimo metas. Vieniems patinka pirkti dovanas šeimos nariams ir draugams, o kitiems tai atrodo varginantis ir sekinantis darbas. Tačiau argi nėra smagu gauti dovanų?

Kokią vietą Jūsų Kalėdų šventėje (šventime) užima dovanos? Ar perkate jas ir dovanojate artimiesiems? Ar pats gaunate dovanų? Gal prisimenate pačią netikėčiausią ar Jus labiausiai nudžiuginusią dovaną?

sirinę apsikabiname, pasisveikiname su šventėmis ir pasidžiaugiame, kad galime būti kartu ir švęsti, pasikeisdami dvasinėmis dovanomis. Beje, pats esu kartą gavęs netikėtą kalėdinę dovaną. Tai buvo iš Lietuvos atsiųstas kalėdaitis. Jis buvo siunčiamas voke kartu su kalėdiniu sveikinimo atviruku. Tai buvo pati netikėčiausia mano gauta dovana šv. Kalėdų proga.

Bronius Abrutis,
internetinio tinklalapio
www.amerikoslietuvis.com
redaktorius ir „Facebook“ puslapio
„Lietuvis Jonas“ administratorius:

Mes savo šeimoje kasmet prieš Kalėdas perkame dovanas. Tai yra tarsi savotiškas ritualas. Tas dovanas padedame namuose po eglute Kūčių naktį. Visi šeimos nariai žino, kad jas išvynioti galima tik tuomet, kai išaušus Kalėdų rytui, visa šeima atsikelia ir ateina prie eglutės. Kol vaikai buvo dar maži, jie atsikeldavo patys pirmieji ir nekantriai laukdavo, kol susirinks visa šeima. Per tą laiką aptarinėdavo po eglute padėtas supakuotas dovanas. Kai jas išpakuodavo, būdavo labai laimingi. Prie įdomiausių mūsų šeimos dovanų priskirčiau šuniuką, kurį vaikams yra atnešęs Kalėdų senelis. Jis nebuvo įdėtas į dėžutę, o atbėgo iš kito kambario. Tada jau visos kitos dovanos buvo pamirštos, o vaikų dėmesys nukrypo į naują mūsų namų gyventoją. Dar viena dovana, kurią nupirkau, pasinaudojęs Kalėdų proga, buvo automobilis. Mūsų šeimai kaip tik reikėjo naujos mašinos. Aš sugalvojau nieko nesakęs žmonai Kalėdų išvakarėse nupirkti naują automobilį. Nupirkau ir pastačiau prie namų, ant mašinos pritvirtinau kaspiną, kaip tikrai kalėdinei dovanai. Bet turiu pripažinti, kad aš tik išnaudojau progą, tai nebuvo tokia dovana, dėl kurios daugiau nereikėtų rūpintis. Prie tos brangios kalėdinės dovanos buvo pridėti ir banko dokumentai, liudijantys, kad už ją kiekvieną mėnesį teks mokėti bankui. Bet šiaip noriu pasakyti, kad dovanos, kurias randame po eglute, nebūna brangios, mes jų neperkame kiekvienos už 500 dolerių. Dabar, kai vaikai užaugo ir seniai nebetiki Kalėdų seneliu, aš kasmet jų vis dar paklausu, kokios do-

vanos jie norėtų sulaukti.. Pažadu, kad Kalėdų seneliui perduosiu jų pagėdavimus. Mano nuomone, ta Kalėdų dalis kurios metu dalijamės dovanomis, yra ir gera, ir reikalinga. Jei nebūtų tokios šventės, reikėtų kitą, naują sugalvoti.

Birutė Paulauskienė,
emigrantė:

Kol vaikai buvo maži, pirkdavome dovanas. Jas į namus atnešdavo Kalėdų senelis. Bet kadangi tas senelis labai skubėdavo, tai savo maišą, pilną dovanų, palikdavo už durų. Na, dar išskubėdamas pas kitus vaikus, pabelsdavo į duris. Mūsų mažieji skubėdavo pasižiūrėti, kur nuėjo tas Kalėdų senelis, bet jis tarsi išgaruodavo tamsoje. Pradžioje tos maiše sukrautos dovanėlės būdavo nedidelės, jų gaudavo kiekvienas šeimos narys, pradedant mažiausia dukra ir baigiant seneliais. Visiems būdavo smagu išvynioti ir pasižiūrėti, ką gavo. Bet man smagiausia būdavo stebėti, kaip džiaugiasi vaikai. Metams bėgant, dovanoms pajėgdavome skirti didesnes pinigų sumas. Tačiau kažkaip nepastebimai atėjo laikas, kai tos kalėdinės dovanos nustojo

džiuginti. Net nežinau, kodėl, gal dėl to, kad vaikai užaugo. Kasmet tapdavo vis sunkiau išrinkti ir nupirkti tokią dovaną, kuri tikrai būtų laukiama ir teiktų džiaugsmą. Kartą visi nusprendėme, kad laikas ir energija, kurią skiriame dovanų paieškoms, neatsiperka. O laktymas po parduotuves ir stumdymasis eilėse neprisideda sielos ramybės. Be to, gavęs dovaną, ne vienas ją pasidėdavo į nenaudojamų daiktų slėptuvę. Maniau, kad aš tik viena tokią slėptuvę turiu, bet paaiškėjo, kad daugiau ar mažiau nenaudingų ir nereikalingų dovanų slepia ir kiti šeimos nariai. Kai sutarėme nebepirkti dovanų, prieš šventės atsirado daugiau laiko ir ramybės. Nebereikia nervintis, kad kažkam dar nenupirkai dovanos, arba tavo išrinktas daiktas gali nuvilti, nepatikti. Pati esu gavusi labai nuostabių kalėdinių dovanų, bet kad jos būtų labai įsimintinos, nepasakyčiau. Vieną dalyką supratau, kad dovanos vertę nulemia ne pinigų suma. Labiausiai prisimenu vieną savo močiutės sesers dovaną, padovanotą be progos. Ji, jau būdama beveik apakusi, nebematydama, tiesiog iš atminties ir patirties numezgė vilnonės kojines mano dukrai. Aš tą jos dovaną prisimenu iki šiol.

Vytas Stanevičius,
laikraščio „Draugas“ leidėjų tarybos
pirmininkas:

Aš pats dovanuju dovanų ne artimiesiems ar giminėms, o tiems, kuriems jų labiausiai reikia. Kasmet gaudu prašymų iš įvairių labdaros organizacijų. Todėl prieš šventas Kalėdas skiriu tam tikrą pinigų sumą, ją paskirstau ir išsiunčiu čekius kelioms organizacijoms, kurios šelpia našlaičius, perka vaistus neturtingiems ligoniams. Manau, kad labiausiai dovanų reikia nepasiturintiems žmonėms. O tiems, kurie yra sveiki, kuriems netrūksta svarbiausių dalykų, sunku būtų išrinkti dovaną. Tai, kad žmonės prieš Kalėdas laksto po parduotuves, gaisdami valandų valandas ir ieškodami tinkamų dovanų, rodo mūsų didelį sumaterialėjimą. Jie ignoruoja ir pamiršta tai, ko iš tikrųjų jiems ir jų artimiesiems labiausiai reikia – dvasinį bendravimą.

Todėl mes su savo giminėmis ir neperkame vieni kitiems jokių dovanų, nelakstome po parduotuves. Tiesiog su-

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikiname visus „Draugo“ skaitytojus, bendradarbius ir rėmėjus, redakcijos narius, spaustuvės darbuotojus ir administraciją, linkėdami užgimusio Jėzaus teikiamos šviesios vilties ir naujo ryžto tarp mūsų skleidžiant Jo karalystę.

**„Draugo“ leidėjai
Lietuvių katalikų spaudos draugija**

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

„Tikslas – Amerika“ atradimai Aukštutiniame New Yorke

Bendradarbiaudami su „Tikslas – Amerika“ projekto autoriais „Draugo“ ketvirtadienio „Rytys“ puslapyje tęsiame informacinį straipsnių ciklą apie projekto metu JAV Rytų pakrantėje aplankytas vietas. Pradžią – 2017 metų lapkričio 16 dienos „Drauge“ (Vol. CVIII, Nr. 133).

AUGUSTINAS ŽEMAITIS

New Yorko miesto lietuviškos vietos žinomos ir prižiūrimos gana neblogai: tuo rūpinasi įvairių bangų Amerikos lietuviai. Tačiau tik apie pusę New Yorko valstijos lietuviškų vietų yra New Yorko mieste.

Tikslas – Amerika 2017“ atvyko į Aukštutinį New Yorką, kur dažnas pramoninis miestas dar prieš 100 metų turėjo didelę lietuvių bendruomenę. Tik šiandien tenykštės lietuviškos vietos, kaip aptikome, primirštos.

Mohawk slėnis – New Yorko valstijos širdis

Aukštutinio New Yorko lietuviybės centras – Mohawk slėnis, kur nedideliu atstumu aplink valstijos sostinę Albany yra trys lietuvių bažnyčios, dvejios kapinės. Dalies jų lankymas paliko slogų įspūdį: ant Schenectady bažnyčios nėra lietuviybės ženklo neradau, o Albany buvo įdomu išklausti klebono pasakojimą apie tai, kaip buvusioje lietuvių bažnyčioje maitinami vargšai, bet uždavus svarbiausią klausimą – „Kas pastate išliko iš lietuvių laikų?“, kunigas tegalėjo parodyti prieangį su atminimo lenta.

Albany buvusioje šv. Jurgio lietuvių bažnyčioje sutiktas kunigas „Tikslas – Amerika“ kūrėjams Aistei ir Augustinui Žemaičiams pasakojo, kad čia dabar veikia katalikiška valgykla vargšams.

Įdomiausias Aukštutiniame New Yorke man pasirodė Amsterdamo kapinės, kur daugelis pavardžių antkapuose rašomos ir lietuviškai, ir „suamerikietintai“ (Balčys/Baltch, Račys/Rogers, Jasevičius/Jasewich...), be to, stovi žavi Vytauto Kazimiero Jonyno koplyčia – paminklas JAV karuose galvas padėjusiems lietuviams.

„Įdomu, ar dar kabo šv. Kazimieras ant Amsterdamo bažnyčios bokšto?“ – važiuodama į „lietuviškiausią“ regiono miestelį klausė mus lydėjusi Bernice Aviza. Tas šv. Kazimieras mane sužavėjo dar Lietuvoje: tokia didžiulė lietuviška statula bokšto priekyje, matoma kiekvienam, kas važiuoja pagrindine gatve! Taip, jis dar kabo, nors bažnyčia dabar – budistų šventykla. Ir lietuviškas užrašas po tuo įspūdingu šv. Kazimieru likęs. Vietos lietuviai kalbėjo laikraštyje matę, kad ir vitražai viduje tebėra, bet įsi-

leisti mus budistai griežtai atsisakė. Pasak vietinių, jiems irgi durų niekad neatvėrė.

Nepavyko patekti ir į Amsterdamo miesto Walter Elwood muziejų, kur eksponuojami lietuviški daiktai – niekaip neišėjo suderinti atvykimo į Aukštutinį New Yorką su jo darbo laiku (tam būtų tekę aukoti kitus objektus). Tačiau Bernice Aviza, lydėjusi mus Mohawk slėnyje, vėliau atsiuntė savo darytų nuotraukų, taigi muziejus bus įtrauktas į „Tikslas – Amerika“ žemėlapi.

Džiugu, kad informacijos apie lietuviškas vietas rinkimas su 16 ekspedicijos dienų nesibaigė – sutiktieji Amerikos lietuviai net po gero mėnesio į Lietuvą siuntė informaciją apie dar prisimintas ar atrastas lietuviškas vietas, kai kurias specialiai nufotografavo. Taigi, nors Amerikoje aplankėme 301 lietuvišką vietą, „Tikslas – Amerika“ žemėlapyje jų – apie 330.

Lietuvių muziejai – ir lietuvių namuose

Vietoje Walter Elwood muziejaus mus pakvietė į „lietuvių muziejų“ – 99-erių metų Amsterdamo lietuvių Eddie Žiaušio namuose. Visi namai ten pilni lietuviškų daiktų ir dvasios! Ir į panašų asmeninį lietuvių muziejų buvome kviečiami ne kartą. Dar įdomiau, kad dažnas tokio muziejaus kūrėjas būna gimęs Amerikoje, Lietuvoje nebuvo 30 ar 50 metų.

Deja, tokios vietos neatitinka „Tikslas – Amerika“ kriterijų: į žemėlapi dedame tik tas vietas, kurias gali aplankyti kiekvienas norintis, taigi privatus kambariai ar kiemai nepatenka. Tačiau ta Amerikos lietuvių išlaikyta meilė Lietuvai tikrai žavi! Deja, jų turto paveldėtojai dažnai šita meile nesidalija. Ir didesniuose lietuvių židiniuose, tokiuose kaip Amerikos lietuvių kultūros archyvas, girdėjome istorijas apie dėžėmis po tokių lietuvių puoselėtojų mirties masiškai atsiunčiamus jų kolekcionuotus daiktus, knygas...

Kaip įprasminti visus šiuos daiktus – dar vienas iššūkis, apie kurį sužinojau tik per pokalbius Amerikoje, nes pats labiau koncentravauosi į nekilnojamąjį paveldą. Bet kiekvienas iššūkis yra ir galimybė. Ir aš matau galimybę, kad kai kurios nykstančios lietuviškos vietos pavirstų nedideliais lietuvių centrų – muziejais, kurių ekspozicijas galėtų sudaryti ir meniškai vertingiausi iš privačių rezidencijų ar uždarytų lietuvių bažnyčių, tose vietose būtų galima paragauti lietuviško maisto, sužinoti apie šiandieninę Lietuvą ir t.t.

Dabar situacija tokia, kad vos keliuose JAV miestuose yra galingi lietuviybės varikliai: Washington, DC (ambasada), Čikagoje (Balzeko muziejus) ir pan. Tuose miestuose informacijos apie Lietuvą netrūksta. Bet Amerika milžiniška, joje daugybė didmiesčių, daug jų turi gilią lietuvišką istoriją. Deja, ten viskas palikta savieigai. Tenykštės lietuviškos vietos, kaip Mohawk slėnyje, nyksta kartu su senstančiais jų puoselėtojais. Renginiai retėja, lietuviški muziejėliai (jei tokie yra) atsilikę nuo laiko ir atrakinami vis rečiau. Nėra interneto tinklalapių arba jie neatnaujinami (ką jau kalbėti apie socialinę žiniasklaidą, „Facebook“, „Twitter“ ir pan., be kurios dabar sunku sudominti jaunimą).

Visos tokios vietos, kaip ir asmeniniai muziejai Amerikos lietuvių namuose, kol kas neturi ateities. Ir tą ateitį privalome sukurti, antraip jos pasmerktos. Tam, kaip ne kartą rašiau, reikalingas bendradarbiavimas tarp visų suinteresuotų grupių, nes niekas pats vienas (nei, tarkime, Balzeko muziejus, nei

Lietuvos ambasada, nei JAV Lietuvių Bendruomenė savo jėgomis jokio „lietuviškų centrų steigimo“ projekto įgyvendinti negalėtų. Bet išlaikyti visada lengviau ir pigiau nei kurti nuo nulio. Jeigu neišlaikysime, tai net visi kartu susivieniję po 10 metų nieko panašaus vėl nebesukursime.

Aistė ir Augustinas Žemaičiai sveičiasi Amsterdavo lietuvių Eddie Žiaušio namuose – „lietuviškame muziejuje“.

Augustino Žemaičio nuotraukos

Per mažiau nei parą – 530 kilometrų ir 16 lietuviškų vietų

Visas Aukštutinio New Yorko vietas apžiūrėjome, nufotografavome per trumpiau nei parą. Tai buvo ta „Tikslas – Amerika 2017“ diena, kai nuvažiuavome toliausiai – apie 530 kilometrų nuo Brattleboro Vermont valstijoje iki Binghamtono New York valstijoje, pro Westfield, Stockbridge, Mohawk slėnį... Ir nepaisant to, spėjome pakeliui apžiūrėti 16 lietuviškų vietų.

Tuo metu, „Tikslas – Amerika 2017“ įpusėjus, jau buvome puikiai išmokę taupyti laiką. Važiavimo magistralėmis metu mašinoje galima ir pavalgyti. Kol vienas vairuoja, kitas gali užrašyti į planšetinį kompiuterį ką tik sutiktų žmonių pasakojimus. Taip pat skambinti ir rašyti el. laiškus tiems žmonėms, su kuriais planuojami susitikimai kitą ar dar kitą dieną – kad galutinai suderintume laiką. Viso to padaryti dar prieš projektą buvo neįmanoma: juk niekada iki galo nežinai, kiek papildomo lietuviško paveldo kur

Amsterdamo kapinėse daugelis pavardžių antkapuose rašomos ir lietuviškai, ir „amerikietiška“.

atrasi, kiek kur viskas užtruks. Be to, važiuojant automobiliu galima parašyti tekstus socialinei žiniasklaidai ir vėlai vakare atvykus į motelį įkelti juos į internetą per dažniausiai lėtą motelių interneto ryšį.

Pirmosiomis dienomis dar kartais nedrįsdavome pašnekovams pasakyti, kad skubame – juk jie taip norėjo viską papasakoti lėtai, ramiai. Vėliau jau, prispaudus laikui, iš karto informuodavome, kad, deja, kartu papietauti laiko neturėsime (šviesus paros metas – aukso vertės!), prašydavome pasakoti vaikš-

Šv. Kazimiero statula su lietuvišku užrašu Amsterdamo lietuvių bažnyčios fasade.

čiojant aplink lietuviškas vietas (man tuo pat metu fotografuojant) ar važiuojant nuo vienos prie kitos vietos. Džiaugiuosi, kad per šešiolika „Tikslas – Amerika“ dienų aplankėme maksimaliai ką galėjome – nes tokie projektai nedažni, tame pačiame regione tikriausiai nieko panašaus ilgai nevyks.

Binghamtone lietuviškus radome tik akmenis

Paskutinėje Aukštutinio New Yorko stotelėje Binghamtone lietuviybė, atrodo, jau leisgyvė. Taip ir nepavyko surasti ten žmonių, kurie galėtų parodyti lietuviškas vietas – nei per Vyčius, nei per Lietuvių Bendruomenę neatšilėpė iš ten niekas.

Laimė, informacijos apie Binghamtono lietuviškas vietas pačiam pavyko rasti pakankamai (knygose, tinklalapiuose). Taigi kitą rytą, dar tik švintant (9 val. jau turėjome būti Pennsylvania) viską apvažiavome. Bažnyčios su išlikusiais lietuviškais užrašais išorėje ten net dvi – mažoji, senoji (ją atradau tik vaikščiodamas vietoje), ir anapus gatvės naujoji, didesnė (paraduota 2008 m.). Pastaroji, pasak William Wolkovich-Valkavičiaus knygos „Lithuanian Religious Life in America“, turėjo tokį puikų tautinį interjerą, kad ir turistai turėjo ko ten pasižiūrėti. „Tikslas – Amerika“ žemėlapyje, deja, visas tas vietas galime priskirti tik trečiai kategorijai – „Išlikę tik lietuviybės pėdsakai“. Kaip ir buvusį lietuvių klubą, kurį primena tik įrašas fasade.

Gera ta Amerikos tradicija išraižyti pastato paskirtį akmenyje, išdėlioti iš plytų! Net pardavus nauji savininkai nesivargina nuimti. Binghamtone pa-

veldo tinklalapis rašo, kad dar vienas pastatas su užrašu „Sokolonia“ esą lietuvių kilmės. Dėl visa ko nufotografavau, bet kad galėčiau įdėti į „Tikslas – Amerika“ žemėlapi, reikia daugiau liudijimų: pavadinimas neskamba lietuviškai ir jokių lietuviybės įrodymų ten neradau.

Likęs Aukštutinis New Yorkas – 2019 metais

Vos paviešinę „Tikslas Amerika 2017“ maršrutą internete sulaukėme apgailėstajam, kad neįtrauktas Rochesteris. Be Rochesterio vakariniame Aukštutiniame New Yorke vertų „Tikslas – Amerika 2017“ pažymėti lietuviškų vietų yra ir Niagara Falls, Utica.

Žiūrėsime, kaip bus priimtas „Tikslas – Amerika“ projektas, tačiau, jeigu viskas pasiseks ir projektas bus tęsiamas, vakarinio New Yorko tikrai nepamiršime. Nors „Tikslas – Amerika 2018“ planuojama kryptis – JAV Vidurio vakarai, „Tikslas – Amerika 2019“ pasuktų būtent į regioną aplink Ontario ežerą: lankytume ir dokumentuotume Kanados lietuvių vietas, o taip pat ir vakarinio New Yorko. Bet tai būtų anksčiausiai po dvejų metų.

Iš Binghamtono „Tikslas – Amerika 2017“ pasuko į Pensilvaniją – valstiją, kur lietuviai kėlėsi dar 1865 m. ir kur aplankėme beveik pusę viso „Tikslas – Amerika 2017“ lankyto lietuviško paveldo. Jo ten tiek, jog niekaip netilptų į vieną straipsnį, tad Pensilvanijos valstijai skirsime net keturis. Apie tai – kituose „Draugo“ numeriuose.

Augustinas Žemaitis – projekto „Tikslas – Amerika“ vadovas.

Buvusi lietuvių bažnyčia Schenectady mieste lietuviybės ženklų jau nebeturi.

Daugiau informacijos apie lietuvišką paveldą Aukštutiniame New Yorke:

<http://global.truelithuania.com/lt/upstate-new-york-831/>
Tikslas – Amerika interaktyvus lietuviškų vietų JAV žemėlapis:
<http://www.tikslasamerika.lt>

Jeigu atsidarę žemėlapi pastebėsite, kad žinote daugiau lietuviškų vietų lankytame regione – rašykite augustinas.zemaitis@gmail.com ir žemėlapis bus papildytas.

Internacionalinė diena MacDill oro pajėgų bazėje

Pulkininkas leitenantas Darius Barčius ir Stanley Ušackas (v.) džiaugėsi puikiai pavykusiu renginiu.
Rūtos Petraitis ir Irenos Adickas nuotraukos

RŪTA PETRAITIS

Lapkričio 30 dieną Floridos St. Petersburgo Lietuvių klubo ir Lietuvių Bendruomenės (LB) nariai turėjo nuostabią progą apsilankyti MacDill oro pajėgų bazėje (MacDill Air Force Base – angl.) vykusiame renginyje – Koalicijos tautų šventėje (International Night – angl.). Šiame renginyje visos dalyvės šalys turėjo pristatyti savo tradicinius patiekalus, gėrimus ir susirinkusiems papasakoti apie šalies papročius bei tradicijas.

Lietuvių klubo nariai labai pastengė ir prikepė daug kūčiukų, žagarėlių, keptos duonos su česnaku, šakočių. O koks lietuviškas stalas be geros ir sumuštinukų su silke, įvairių užkandėlių.

Šventės metu buvo pristatyti tradiciniai lietuviški rankdarbiai: drožiniai iš medžio, klumpės, koplytėlės, verpimo ratelis, tautinės juostos ir austas Vytis.

Vyriausiasis Lietuvos karinis atstovas MacDill centrinėje vadavietėje

(angl. CETCOM) pulkininkas leitenantas Darius Barčius ir žmona Kristina su dukrele Mėta puikiai atstovavo Lietuvai: Kristina ir Mėta buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais, o Darius – karine uniforma. Jie buvo labai dėkingi St. Petersburgo Lietuvių klubui ir Bendruomenės nariams, aktyviau prisidėjusiems prie šio renginio sėkmės nei praėjusiais metais. Visos moterys, talkinusios prie vaišių stalo, dėvėjo baltai juodą aprangą, puošėsi gintariniais karoliais.

Renginio garbės svečias Stanley Ušackas pristatė savo knygą „The bear finally died“. Knyga pasakoja apie jaunuolio kovą už Nepriklausomą Lietuvą ir su šia kova susijusius išgyvenimus. Autorius sulaukė ypatingo dėmesio, dalijo autografus.

Lietuvių klubo ir LB nariai labai dėkingi pulkininkui D. Barčiui už galimybę pabūti kartu su kitomis šalimis gigantiškame angare ir patirti daug išpūdžių bei naujų pažinčių su kitomis tautomis. Labai tikimės dalyvauti ir kitais metais.

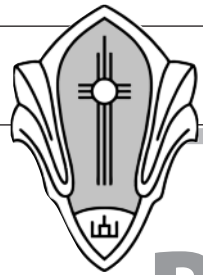
Rūta Petraitis – JAV LB St. Petersburgo apylinkės pirmininkė.

MacDill oro pajėgų bazėje Lietuvai atstovavo gražus lietuvių būrys.

St. Petersburgo Lietuvių klubo nariai prikepė daug kūčiukų. Sėdi (iš k.): Rita Sekmakas-Bezdicke, Irena Adickas, Dalė Goceitas. Stovi (iš kairės): Genė Gedminas, Janina Naujokas, Birutė Couble, Vida Valaitis, Elena Jasaitienė, Sandra Skvirbly, Zina Cherkus, Gražina Sirusas, Jurgis Sirusas, Gintas Valaitis.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Pamąstymai Kalėdoms artėjant

DR. TOMAS P. GIRNIUS

Jau dvidešimt metų man tenka garbė Bostono lietuviškos mokyklos Kalėdų „Eglutės“ programoje vaidinti Kalėdų senelį. Nors labiausiai atmintini metai buvo pirmieji, kai mano tuomet trejų metų dukrytė atsiėmusi dovaną ilgai spoksojo į Senelį ir sugrįžusi pas mamą pasakė: „Koks keistas tas Kalėdų senelis, – kalba visai kaip tėvelis“. Tai buvo pirmieji metai. O kažkaip po jų, išskyrus kelis kartus (kai kas nors kitas labai norėdavo išmėginti savus vaidybos gabumus), kasmet mokyklos tėvų komitetas kviesdavo mane sugrįžti, o aš neatsisakydavau. Išoriškai atrodo kvailoka („ho ho ho“, „ar vaikučiai buvo geri?“, „gal pagiedotumėte kokią kalėdinę giesmę?“ ir t.t.), bet vis dėlto kaskart nustembu, kaip džiaugiasi tie vaikai ir kokią vidinį pasitenkinimą pajuntu pats.

Būtent kūdikiams ir mažiems vaikams dauguma mūsų, suaugusiųjų ir pagyvenusiųjų, jaučiame meilę, rūpestį, maloningumą, švelnumą. Tų vaikų džiaugsmas tampa mūsų džiaugsmu, jų liūdesys – mūsų liūdesiu. Bet ar nėra

keista ir verta pamąstyti, kodėl taip atsitinka, kad dažnai, kai žmonės auga, o vėliau sensta, tie jausmai, kuriais juos sutinkame, tampa mažiau tyri? Kad tuos jausmus, kuriuos išvardijau, papildo ar net tiesiog pakeičia pavydas, neapykanta, susierzinimas dėl nuomonių skirtumų ar tik paprastas abejingumas?

Ar galima atmesti galimybę, kad tarp tų pačių žmonių, kurie šypsojosi pažvelgę į naujagimį Jėzų Betliejuje, ar vėliau žavėjosi gražiu berniuku, bėginėjančiu Nazareto gatvėmis, buvo ir tų, kurie, praėjus vos trims dešimtmečiams, Jeruzalėje minioje rėkė: „Ant kryžiaus jį!“

Per šias šventas Kalėdas kviečiu visus pasidžiaugti užgimusiu kūdikiu Jėzumi. Bet kartu kviečiu prisiminti, kad krikščioniška meilė kitam žmogui yra – arba bent turėtų būti – ištisas „nuo-iki“ procesas: nuo vaisiaus išciose iki pamainomis verkiančio ir besišypsančio kūdikio, iki mažo vaiko, kartais irzlaus paauglio, jauno suaugusio, subrendusios asmenybės, iki žilo plauko, iki senatvės, silpstančių jėgų ir iki mirties. Nepakliūkime, kaip dažnam atsitinka, į

spąstus, manydami, kad patriukšmaudami prieš abortus, pilnaverčiai atliekame krikščionišką pareigą. Tai gera pradžia – Bažnyčios nuostata abortų klausimu yra aiški ir nedviprasmiška, bet tikrai pradžia. Jeigu leidžiame sau raginti ar net reikalauti, kad moteris pagimdytų kūdikį, kurio nei nori, nei įstengia užauginti, privalome imtis priemonių, kad jis būtų užaugintas kitų. Privalome užtikrinti, kad jis būtų pavalgydintas, apmokytas ir išmokslintas. Privalome užtikrinti, kad susirgęs sulauks tinkamos medicininės priežiūros. Privalome užtikrinti, kad jeigu jis būtų mažiau gabus ar apskrus ir net jeigu jis pakliūtų į neatlaidžius priklausomybių nasrus, neliktų jis be pastogės. Privalome užtikrinti, kad saugiose ir patogiose sąlygose praleistų senatvę. Privalome užtikrinti, kad miręs jis būtų oriai palaidotas. Nei vienas mūsų neįstengsime viso tai užtikrinti kiekvienu atveju ir kiekvienu. Bet stengtis privalome, jeigu norime „visa atnaujinti Kristuje“ ir kurti Jo karalystę ant žemės.

Sveikas, Jėzau gimusis. Garbė ir šlovė Tau.

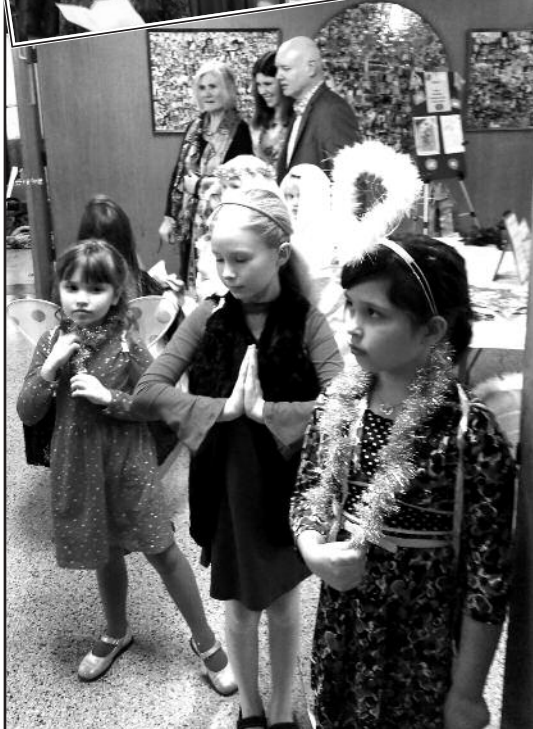
Sigita Jurgutytė vaidina Mariją Čikagos ateitininkų Kūčių agapės metu.

Čikagos ateitininkai susirinko prie Kūčių stalo

Čikagos ateitininkų ruošiama Kūčių šventė tampa šilta tradicija. Čia susirenka visi šeimos nariai, svetingai priimami ir pavieniai. Šiemet, gruodžio 17 d., į Jaunimo centro didžiąją salę susirinkusieji dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukėjo tėvas Lukas Laniauskas SJ, laužė kalėdaičius, stebėjo Jėzaus gimimo gyvąjį paveikslą, giedojo giesmes ir vaišinosi tradiciniais Kūčių patiekalais.

Čikagos ateitininkų Kūčių agapė: moksleiviai giedojo, o kun. Lukas Laniauskas aukėjo šv. Mišias.

Jaunosios ateitininkės vaidino angeliukus (kairėje). Kūčių agapės rengėjai ir pagalbininkai. Iš k.: Pranutė ir Rimas Domanskiai, Vaida Petraitienė, Daiva Kisieliene, Vasara Kulbytė, Laura Sirgėdaitė, Vitas Polikaitis, Aras Kriaučiūnas, Rimas Siliūnas, Rytas Kulbis, Žiba Kisieliūtė, Marius Kriaučiūnas, Lionė Kazlauskienė ir Viktorė Siliūnienė.

Ramunės Kubiliūtės nuotraukos

Cicero lietuvių „Meilės puota“

Agapės metu Cicero lietuviai gieda adventines giesmes.

J. Kuprio nuotraukos

VIDA KUPRYTĖ

Gruodžio 17 d. Cicero lietuviai surengė Advento agapė. Tai įvyko „Gaudete“ arba Džiaugsmo sekmadienį, kuri Bažnyčia pasiūnina su dideliu džiaugsmu – Adventas jau įpusėjęs ir Išganytojo gimimas arti. Po lietuviškų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje parapijiečiai susirinko į šventiškai papuoštą parapijos salę. Čia juos pasitiko ilgas „švediškas“ stalas, lūžtantis nuo lietuvių šeiminkų pagamintų patiekalų.

Cicero lietuviai jau nuo seno pamini Adventą Dieviškos meilės puota – agape. Šią tradiciją dar 7-tame praėjusio amžiaus dešimtmetyje pradėjo Cicero ateitininkai, o pastaruosius kelis dešimtmečius susibūrimą organizuoja JAV Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės valdyba.

Šių metų Agapės programa buvo sudaryta iš adventinių minčių ir giesmių. Aldona Zailskaitė, teologijos mokslų magistrantė pakalbėjo apie Advento laukimo prasmę, o Virginija Žukauskienė ramiai ir jautriai skaitė eiles. Tarp skaitinių parapijos choras kartu su visais susirinkusiais giedodavo ad-

ventines giesmes.

Cicero agapės tradicija yra padėkoti visiems, kurie savo darbu prisideda prie Šv. Antano parapijos lietuvių gerovės. Būtent visiems, nes Cicero parapija pasižymi tuo, kad čia kiekvienas dalijasi savo talentais. Bet visgi yra ir išskirtinių asmenų. Cicero lietuviai yra labai dėkingi parapijos klebonui kun. Sergio Solis. Nors jis labiau rūpinasi meksikiečių sielovada, tačiau nuolat pamini, kad parapija buvo pastatyta lietuvių aukomis. Klebonas lietuvius palaiko, stengiasi ir finansiškai paremti. Už jo nuoširdų krikščionišką supratimą lietuvių bendruomenę labai dėkinga. Dėkojome parapijos chorui, kuris lietuvių išėivijoje yra tarsi neatrastas deimantukas. Tai talentingos ir nenuilstančios chorvedės Vilmos Liobikienės nuopelnas.

Be vaišių nėra puotos – Audronė Bernatavičienė suorganizavo agapės vaišes. Ji kas sekmadienį kartu su Algiiu ir Danute Kirkomis po šv. Mišių verda kavą bei dalija skanumynus Cicero lietuvių „kavutėje“. Cicero lietuviai džiaugiasi, kad jų sielovada rūpinasi kun. Gediminas Keršys, ir yra jam dėkingi.

Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės pirmininkė Birutė Zalatorienė dėkodama Cicero Šv. Antano parapijos klebonui kun. Sergio Solis už nuoširdžią paramą Cicero lietuviams, įteikia kalėdinę dovaną – lietuvišką šakotį.

Julija ir Aurimas Bikulčiai uždega adventines žvakes.

Kviečiame visus lietuvius, ypač gyvenančius vakariniuose Čikagos priemiesčiuose, atvykti į lietuvišką Mišias kas sekmadienį 8:45 ryto, į Šv. Antano parapiją, 1500 S. 50 Avenue, Cicero.

Niūros statistinės prognozės skelbia, kad 2020 metais Lietuvos gyventojų skaičius sumažės iki 2,6 milijonų. Tačiau ten, kur kiti mato problemą, mes matome galimybę. Mus labai įkvėpia globalios Lietuvos bendruomenės vizija. Tai Lietuva, kuriai nesvarbios nei šalių sienos, nei atstumai. Šioje globalioje Lietuvoje žmonės yra susiję vienas su kitu gyvais tinklais, ir jų dėka mūsų kultūra plinta, vystosi ir evoliucionuoja.

Mūsų svajonė, kurią jau pradėdame įgyvendinti – tokią Lietuvą kurti per ToBeLT (To Be Lithuanian) projektą, kurio tikslas yra aplankyti kuo daugiau lietuviškų diasporų visame pasaulyje, atrasti kuo daugiau įkvėpiančių istorijų, ir apie jas papasakoti. Dėl to mes kuriame dokumentinį filmą apie Californijos lietuvių bendruomenės ir laukiame jūsų prisidėjimo!

Kodėl lietuviškumui mums visiems yra svarbi?

Ką gi vis dėlto lietuviškumui reiškia žmonėms, gyvenantiems užsienyje – pirmos, antros ar trečios bangos užsienio lietuviams? O ką globali lietuviškumui reiškia žmonėms Lietuvoje?

Lietuvos gyventojai patyrė daug sunkių išgyvenimų – deportacija, masinės žudynės, etninė diskriminacija ir kultūrinė priespauda paliko gilius dvasinius randus. Remiantis tyrimais, lietuviai yra mažiausiai empatiški žmonės pasaulyje, tačiau alkoholio bei savijudų lentelėse esame sąrašo viršuje. Negana to, pastūmėti įvairių priežasčių, lietuviai masiškai palieka savo šalį. Galiausiai, nors istorija byloja apie mus, kaip tolerantišką bei kos-

Padėkite filmui tapti realybe!

ToBeLT komanda Californijoje.

ToBeLT info ir nuotr.

mopolitišką šalį, šiandien įtariai žiūrime į savo tautines mažumas ir esame gan griežti pasirinkusiems gyventi svetur.

Vis tik daugelis lietuviškosios diasporos atstovų jaučia gilų ilgį ir vidinę pareigą išsaugoti bei perduoti ateities kartoms visa tai, kas suprantama kaip „lietuviška“. Jie ieško savųjų rato ir stengiasi suvokti savo šaknis kitos kultūros kontekste. Dažnai lietuviškos tradicijos ir papročiai yra puoselėjami ir gyvuoja jau ilgiau nei tris kartas. Tai stiprus pareigos jausmas, at-

kaklus siekis išlaikyti gyvą ryšį ir ryžtas dirbti tėvynės ir jos žmonių labui.

Aplankę Rytų ir Vakarų pakrantes JAV, tokių įkvėpiančių pavyzdžių radome apsciai. Per karą į Ameriką pabėgusių žmonių vaikai, o dabar jau ir anūkai bei proanūkai iki šiol šneka lietuviškai, aktyviai dalyvauja bendruomenės veikloje, ir visokiai būdais prisideda prie Lietuvos gerbūvio.

Pavyzdžiui, Daiva Navarette, gimusi lietuvių šeimoje Los Angeles, su kitu Amerikos lietuviu, filmų kūrėju Mariumi Markevičium, įkūrė Pasaulio

lietuvių meno tarybą (Lithuanian World Arts Council) – organizaciją, padedančią lietuviams menininkams prasimušti pasaulyje. Marius Markevičius, irgi gimęs JAV, yra žymių dokumentinių filmų apie Lietuvą kūrėjas, įskaitant „Kita svajonių komanda“ („The Other Dream Team“), ir dabar kuriama „Tarp pilkų debesų“ pagal Rūtos Šepetys bestselerį.

Kurdami filmą, mes norime padėti šiems užsienyje gyvenantiems lietuviams iš naujo atrasti savąją tapatybę bei parodyti, kad Lietuvai jie yra labai svarbūs. Mes svajojame atgaivinti ir įkvėpti atskiras bendruomenes, pasitelkiant įvairius interaktyvius kūrybinius užsiėmimus.

Tuo pačiu mes kalbiname žmones, fiksuojame jų istorijas su tikslu vėliau jomis pasidalinti su kitais lietuviams, taip padėdami mums visiems geriau vieni kitus pažinti.

Populiarindami globalios Lietuvos tinklus, norime skatinti bendradarbiavimą bei gilinti bendruomenių suvokimą apie mūsų, kaip tautos, bendrumo ir kultūros unikalumo svarbą. Tai yra išskirtinė galimybė mums visiems nusitiesti tiltus – tarp Lietuvos, Amerikos, Pietų Afrikos, Pietų Amerikos, Australijos, ir visų kitų pasaulio kampelių, kur gyvena ir klesti lietuviškos bendruomenės ir žmonės.

Mums reikia paramos dokumentinio filmo gamybai. Mes filmo negalime pabaigti, kol neturime pakankamai finansų. Labai kviečiame jus aplankyti mūsų Indiegogo puslapį ir paaukoti tiek, kiek galite – parodykime, kad mūsų daug ir mes esame stiprūs!

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Pasirašytas ateinančių metų biudžetas

Vilnius (Alkas.lt) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė Seimo priimtus 2018 metų valstybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo („Sodros“) biudžeto ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto įstatymus.

Seimas gruodžio 12 dieną patvirtino 2018 metų biudžetą – pirmą kartą planuojamos valdžios sektoriaus pajamos viršys išlaidas, o Lietuva įvykdys savo įsipareigojimą NATO krašto apsaugai skirti 2 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP).

Baigta demarkuoti siena su Rusija

Vilnius (URM info) – Užsienio reikalų ministerijoje pasirašyti Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos valstybės sienos demarkavimo dokumentai.

Jų pasirašymu savo darbą baigė bendra Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos demarkavimo komisija.

Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos linijos padėties protokolo aprašą, Valstybės sienos žemėlapi, Valstybės sienos ženklų protokolus, Valstybės sienos ženklų koordinacinių ir aukščių katalogą bei Baigiamąjį protokolą pasirašė abiejų šalių delegacijų Bendrojoje komisijoje vadovai: Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ambasadorius ypatingiems pavedimams Gintautas Vasiulis ir Ru-

valdančiųjų teigimu, kitų metų valstybės biudžete pagrindinis dėmesys skiriamas skurdo mažinimui, šalies saugumui, sveikatos apsaugai, verslumo ir investicijų skatinimui, jis didins savivaldybių finansinę savarankiškumą. Socialinei atskirčiai mažinti kitais metais numatyta 600 mln. eurų daugiau negu šiame.

Valstybės biudžetas kitąmet numatomas deficitinis, o socialinio draudimo bei sveikatos ir savivaldos biudžetai – pertekliniai.

sijos Federacijos užsienio reikalų ministerijos ambasadorius ypatingiems pavedimams Aleksejus Obuchovas.

Pasirašyti dokumentai bus pateikti tvirtinti abiejų šalių Vyriausybės.

Tai užbaigs visos Lietuvos valstybės sienos demarkavimo procesą.

Nustatytos ir vietovėje pažymėtos Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos ilgis (įskaitant ir teritorinės jūros ribą) siekia 297,12 km. Pastatyti 559 valstybės sieną žymintys valstybės sienos ženklai.

Komisijos parengtų valstybės sienos demarkavimo baigiamųjų dokumentų apimtis siekia daugiau kaip 6 000 puslapių.

EK parėmė nukentėjusius nuo liūčių

Vilnius (Mano vyriausybė) – Europos Komisija (EK) nusprendė skirti 9 mln. 210 tūkst. eurų Europos Sąjungos (ES) paramos nuo liūčių nukentėjusiems Lietuvos ūkininkams.

Oro sąlygos derliaus nuėmimo laikotarpiu (2017 m. rugpjūčio–spalio mėn.) buvo ypač nepalankios. Be to, sėjos sąlygos labai apsunkino anksti iškritęs

sniegas ir žema temperatūra. Todėl nebuvo galima tinkamai imtis žiemos sėjos 2018–2019 prekybos metams. Dėl prarastų pajamų ūkininkai paveiktose rajonuose patirs didelių nuostolių.

Vyriausybė skaičiuoja, kad lietuvių ūkininkai galėjo siekti per 40 mln. eurų, patys ūkininkai įvardija kelis kartus didesnius galimus nuostolius.

Stebina valdančiųjų abejingumas išeivijos problemoms

Vilnius (LRS info) – Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcijos narys Andrius Kubilius stebisi Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto nutarimu nepritari jo ir kolegų Gedimino Kirkilo, Mindaugo Puidoko ir Arūno Gelūno projektui dėl Pilietybės įstatymo patikslinimo.

Keturi parlamentarai teikė įstatymo pataisą, kuriomis siūlė įtvirtinti politinę valią, jog asmuo, kuris turėjo Lietuvos pilietybę bet kuriuo laikotarpiu iki 1940 m. birželio 15 d. arba jų palikuonys turi teisę susigrąžinti Lietuvos pilietybę, kartu išsaugodami dabar turimą kitos šalies pilietybę.

Tačiau šiandien vykusio Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdyje priimtas sprendimas nepritari tokiam parlamentarų pasiūlymui.

„Šiandien mus dar kartą nustebino valdančiųjų abejingumas išeivijai ir jos problemoms, nes jų balsais buvo užkirstas kelias mūsų projekto svarstyti. Spalio 31 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) paskelbė, mūsų įsitikinimu, Konstitucijos doktrinai prieštaraujančią formulotę, jog asmenys Lietuvos pilietybę privalėjo turėti ir išlaikyti iki 1940 m. birželio 15 d. imtinai, tačiau toks vertinimas akivaizdžiai paneigia ligšiolinius įstatymo leidėjo ketinimus, kurią atspindėjo ir iki šiol galiojusi praktika, kai sugrąžinant pilietybę nebuvo rei-

A. Kubilius stebisi Teisės ir teisėtvarkos komiteto priimtu sprendimu. Bernardinai.lt nuotr.

kalaujama dirbtinių įrodymų, kad ji buvo išlaikyta iki pat 1940 m. birželio 15 d. Toks teismo sprendimas nepagrįstai susiaurina įstatymo reikalavimą bei yra diskriminuojantis. Pasiūlydami savo pataisą tikėjome, kad padėtis bus ištaisyta, tačiau valdantieji dar kartą pademonstravo teisinį nejautrumą. Taip yra dirbtinai sukurtos teisinės problemos, kai iš visų išieivijų, lietuvių, žydų ar kitų tautybių bus pradėta reikalauti įrodymų, kad jų protėviai formaliai išlaikė Lietuvos pilietybę iki pat 1940 m. birželio 15 d., nors jie iš Lietuvos pasitraukė pvz. 1939 ar 1935 metais (...) Toks teismų ir dabartinės politinės daugumos nejautrumas skaudžiai atsilieps visai Lietuvos išeivijai”, – pažymėjo A. Kubilius.

Kongresas pritarė mokesčių pertvarkai

Washingtonas (BNS) – JAV Kongresas gruodžio 20 dieną galutinai patvirtino respublikonų mokesčių mažinimo planą, leisdamas Prezidentui Donald Trump švęsti savo pirmąją didelę pergalę per beveik metus trukusią savo kadenciją.

Atstovų rūmuose 1,5 trln. JAV do-

lerių vertės mokesčių pertvarka buvo patvirtinta 224 balsais.

Artimiausiomis dienomis šis įstatymas turėtų atsirasti ant D. Trump stalo, kad Prezidentas spėtų įteikti, jo žodžiais, „didelę gražią kalėdinę dovaną“ Amerikos žmonėms.

Sprendimas pakenks Kalėdoms

Jeruzalė (Diena.lt) – JAV prezidento Donald Trump prieštaringai vertinamas sprendimas pripažinti Jeruzalę Izraelio sostine kelia grėsmę Kalėdoms, nes buvo atšaukta šimtai kelionių į šį miestą, pareiškė Katalikų Bažnyčios vadovas Artimuosiuose Rytuose.

Arkivyskupas Pierbattista Pizzaballa, Lotynų Jeruzalės patriarchato apaštalinis administratorius, sakė, kad dešimtys minėto pareiškimo ir po jo išplieskusių susirėmimų išga-

dintų grupių atsisakė planuotų kelionių į Jeruzalę.

Jis pridūrė, kad Jeruzalės krikščionių bažnyčių vadovai sunkiai priims oficialų JAV viceprezidento Mike Pence prašymą sausi susitikti šio miesto šventose krikščionių vietose, ir paragino jį daugiau pasiklausti kitų krikščionių.

M. Pence turėjo lankytis Jeruzalėje šią savaitę, bet atidėjo savo vizitą iki kito mėnesio.

ES griežtai baus Lenkiją

Briuselis/Vilnius (BNS info) – Europos Komisija (EK) pradėjo precedento neturintį drausminį procesą prieš Lenkiją dėl jos prieštaringai vertinamų teismų sistemos reformų, kurios, pasak Briuselio, kelia grėsmę įstatymo viršenybei.

Anksčiau dar nė karto neinicijuotas ES sutarties 7-asis straipsnis numato vadinamąjį branduolinį variantą, kai gali būti išaldytos valstybės narės balsavimo teisės. Tačiau tai gali būti padaryta tik po ilgos ir sudėtingos procedūros.

Pasak EK vicepirmininko Frans Timmermans per pastaruosius dvejus metus Lenkija priėmė 13 naujų

įstatymų, kurie sudaro sąlygas vyriausybei sistemingai politiškai kontroliuoti teisminių institucijų sandarą, įgaliojimus, administravimą ir veiklą.

Dešiniojo sparno partijos „Įstatymas ir teisingumas“ (PiS) vyriausybė teismų sistemos reformų ėmėsi vos atėjusi į valdžią 2015 metų pabaigoje. Ji tvirtina, kad šios reformos būtinos siekiant veiksmingiau kovoti su korupcija ir pertvarkyti teismų sistemą, tebetemdama komunistinės praeities šešėlio.

Tačiau jau dabar Vengrijos atstovas Europos parlamente patvirtino, jog jo šalis vetuos šį sprendimą.

Kiek truks „Brexit“ pereinamasis laikotarpis

Briuselis (BNS) – Europos Komisija pareiškė, kad pereinamasis laikotarpis po „Brexit“, kai Europos Sąjungos (ES) taisyklės dar galios iš jos pasitraukusioje Didžiojoje Britanijoje, turėtų trukti nuo 2019 metų kovo iki 2020-ųjų pabaigos.

Praėjusią savaitę ES lyderiai su-

tiko uždaryti pirmąjį „Brexit“ derybų etapą ir tuo išėjo iš ilgiau nei metus trukusios aklavietės, išsprendus nesutarimus dėl Britanijos išstojimo iš bloko sąskaitos, sienos su Airijos Respublika statuso ir imigrantų iš ES šalių bei Bendrijoje gyvenančių britų teisių.

JAV papildė juodąjį sąrašą

Washingtonas (BNS) – Jungtinės Amerikos Valstijos paskelbė finansines sankcijas Čėčėnijos vadovui Ramzanui Kadyrovui, kaltinamam dėl sistemingos mirtinų represijų kampanijos palaikymo.

JAV sankcijos paskelbtos Čėčėnijos saugumo pareigūnui Ajubui Katajevui dėl žmogaus teisių pažeidimų stambiu mastu bei dar trims asmenims, siejamiems su korupcijos byla, kurią atskleidė rusų teisininkas Sergejus Magnitskis.

Čėčėnijos Respublikos lyderis R. Kadyrovas yra atsakingas už žmonių

dingimus, neteisėtas egzekucijas, kankinimus ir kitokius pažeidimus, įvykdytus prieš asmenis, norinčius atskleisti vyriausybės nusižengimus.

Asmenims, kuriems taikomos šios sankcijos, gali būti uždrausta atvykti į Jungtines Valstijas ir naudotis JAV bankų sistema. Tokiu atveju šiems asmenims gali būti smarkiai suvaržytos galimybės vykdyti finansines operacijas visame pasaulyje.

Vieno kalėjimo prižiūrėtojas A. Katajevas galimai prižiūrėjo homoseksualių čėčėnų sulaikymą ir kankinimą.

Mirė kardinolas Bernard Law

Roma (Vatikano radijas) – Nešlovė užsitraukęs JAV kardinolas Bernard Law, buvęs Bostono arkivyskupas, mirė būdamas 86 metų.

B. Law neseniai buvo paguldytas į ligoninę Romoje.

2002 metais paskelbti teismo dokumentai atskleidė, kad B. Law, tuometis Bostono arkivyskupas, nesusitardė vaikus tvirkinusių kunigų. B. Law ir kiti Bažnyčios hierarchai dėl seksualinio išnaudojimo kaltus

kunigus Massachusettsse kilnojo iš parapijos į parapiją ir nepranešdavo apie juos nei tėvams, nei policijai.

Kilus didžiuliam visuomenės pasipiktinimui dėl B. Law veiksmų, dvasininkas atsistatydino. Vatikano pareigūnai vėliau paskyrė jį vadovauti vienai svarbiai Romos bazilikai. Kritikai šį paskyrimą pasmerkė ir tvirtino, kad kardinolas tokiu būdu buvo apdovanotas.

Redaktorius Amandas Ragauskas

VAKARIS

Kalėdinis miškas Lino lituanistinėje mokykloje

INGA DABAŠINSKAITĖ

Kalėdų naktis, paslaptinė naktis, viskas vyksta užburtame miške. Taip. Užburtame ir paslaptinėje – su savo mistika ir ore tvyrančiu šurmuliu. Šurmuliu, skleidžiamu vaikų. Vaikų – tų žin-geidžių ir nepakartojamų.

Itokią šventę gruodžio 16 dieną rinkosi būrys Seattle Lietuvių Bendruomenės (LB) vaikų ir Lino lituanistinės mokyklos mokinių.

Šventinės durys praskleidė šakas į paslaptinio miško aikštelę, apšviestą žibintų ir ore sklindančių snagių. Eglės, kelmiai, kiti miško simboliai, ant stalų iš mažų kelmelių rusenančios žvakutės bei balti stalai su vaikams mielais sausainėliais bei kūčiukais. Tyluma. Tą tylumą sudrumsčia ramiai įėję svečiai. Tamsu, mažos švieselės apšviesta „miško aikštelė“ ir žibintų šviesa, sklindanti šen bei ten. Rami muzika, dr. Dainiaus Vaičekonio švel-

Visus užburė dr. Dainiaus Vaičekonio muzika.

niai grojama. Suskamba varpeliai. Mūsų mokinukai praneša apie prasi-dėjusią šventę. Šį vakarą „miško aikštelėje“ šventė vaikams, ilgai laukusiemis Kalėdų senelio, kuris netrukus ir apsilanko. Atkeliavęs iš toli jis patogiai įsitaiso prie eglutės stebėti vaikų programėlės. Mūsų svečiai: gerb. konsulas Vytautas Lapatinskas, buvęs Seattle LB prezidentas Rimas Mikšys bei dabartinis Bendruomenės prezidentas Ažuolas Dunaravich pasveikina visus su šv. Kalėdomis.

Ir... ir kas gi įžengia į salę... Ogi mokyklos mokinukai, nešini žibintais, ant galvyčių užsidėję elniukų rage-

lius, jie atrodo ištis išpūdingai. Išpūdinga matyti, kai mūsų mažiausi – Pagrandukų klasės mokinukai – įveda į salę visą eilę mokinių. Jiems juk dar tik vieneri ar tik dveji metukai, kitiems – ir trys. Graži eilutė – nuo mažiausių iki vyriausių – išdėsto žibintus ant scenos ir, ekrane pasirodžius žodžiams „Tyli naktis“, akompanuojant dr. D. Vaičekoniui, dainuoja dainelę. Salė taip pat prisijungia, palaikydama vaikus ir užburta to paslaptinio buvimo miške. Visi vaikai, vadovaujami Tauros Vaštakaitės, gražiai šoka „Graži mūsų“ bei „Oi, ti ti“.

Pasigirsta skudučiai. Muzika kažkur girdėta ir negirdėta, užburianti ir miela. Tai muzika iš šokio/dainos „Kam, tavo vilkeli?“ Dvi eilės mergaičių ir berniukų, vadovaujamų Astos Vaičekonienės, išsirikiavusių viena priešais kita, dainuoja ir šoka.

Vilkas – miško žvėris. O juk paslaptinę naktį visi gyvūnai ir žvėrys kalba. Ir štai įeina į salę burtininkė (mok. Irena Blekys), apsirėdžiusi skara ir ilgu sijonu. Vaikai, susėdę būriu, suklūsta. Žiūri, kas čia vyksta, kas čia daros. Burtai! Kalėdiniai burtai! Mok. Irena išsamiai papasakoja, kas yra Kalėdos ir kas vyksta tą paslaptinę naktį. Parodo burtus, pakviesdama dalyvauti vaikus. Ką vaikas išsirenka iš paslėptų trijų puodelių, po kuriais slepiasi žiedas, raktas, pinigas, tokią lemtį ir turės ateinančiais metais. Burtininkė paaiškina kiekvieno jų reikšmę. Paslaptingumas ir tylą prasi-sklaido, kai vienas vaikas ištraukia žiedą ir jam pranešama, kad susiras naują draugę. Arba mažoji suras didelį pinigų medį ir t.t. O kur dar būrimas metant batus... Kurio batas toliausiai numetamas, tas paliks namus greičiausiai ir išvyks studijuoti.

Po burtų ir Kalėdų senelis prisijungia šokti kartu su vaikais „Garnys, garnys“ bei „Šiaudų batai“. Kiek džiaugsmo ir juoko girdėti, kiek didelio noro laikyti Kalėdų senelį už rankos ir kiek neužtikrintumo žiūrint į jį: „Ar jis tikras, ar ne?“

Programą ruošė ne tik vaikai, bet ir mokytojos. Įžengusios į salę su daina, jos praskraidrina paslaptinę. Uždegamos šviesos, ir visi smagiai stebi mokytojų pasirodymą dainuojant „Kalėdos jau čia“. Išjudinta salė ir visi svečiai bei vaikai vakarėlio pabaigai dainuoja „Džiaugsmingų šv. Kalėdų“.

Lino mokyklės mokytojai ir tėvų komiteto nariai (iš k.): pirmoje eilėje – Inga Bladžius, Taura Vaštakaitė, Lina Lavickienė; antroje – Eglė Žurauskaitė, Asta Vaičekonienė, Kalėdų senelis (Donatas Lavickas), Inga Dabašinskaitė, Nomeda Lukoševičienė, Jūratė Harrison ir Eglė Haight. Ingos Dabašinskaitės, Linos Lavickienės ir Ingos Bladžius nuotraukos

Mokytojų daina „Kalėdos jau čia“ (iš k.): Inga Dabašinskaitė, Jūratė Harrison, Irena Blekys, Eglė Žurauskaitė, Eglė Haight, Taura Vaštakaitė, Nomeda Lukoševičienė ir Asta Vaičekonienė.

Žodžiai ekrane ir programėlėje padeda prisiminti šios mielos ir džiugios dainos tekstą. Kalėdų senelis sužavėtas, svečiai mielai nusiteikę. Vaikučiai apsupa Kalėdų senelį laukdami dovanėlių. Pasigirsta tai vieno, tai kito apdovanojamo vaiko džiaugsmingas šuktelėjimas gavus dovanėlę. Kur vaikai, ten ir džiaugsmas, kryžstavimas, džiugesys – toks paprastas, atviras ir mielas. Kiek dėmesio ir šiltų apkabinimų sulaukė Kalėdų senelis, palikdamas šventę.

O po to... Tėveliai prie gardžiai nukrauto vaisių stalo, ant kurio puikavosi tradicinis Redos Snap keptas tortas ir

begalė įvairiausių lietuviškų gardumynų. O vaikai – oi, tie vaikai – ir ko jie neprisigalvoja. Smagiausias žaidimas – su vata. Visas papuošimas, imituojantis sniegą, šventės pabaigoje pasitarnauja vaikų žaidimui, įsivaizduojant kovą sniego gniūžtėmis. Stebėdamas vaikus ir pats nori tapti vaiku ir eiti kartu žaisti. Tai ir stebi mamos ir tėčiai, klausosi jų kryžstavimo ir buvimo kartu. Juk Kalėdos – tai buvimas kartu – mielas ir šiltas.

Inga Dabašinskaitė – Lino lituanistinės mokyklos direktorė.

„Tikras jis ar netikras?“ – svarsto mažieji.

Apie Kalėdinės nakties reikšmę ir burtus pasakoja mok. Irena Blekys.

Kalėdos – tai buvimas kartu.

Kalėdų eglutės istorija

Atkelta iš 1 psl.

Pasirinkimas: natūrali ar plastikinė?

Visažinė „Vikipedija“ sako, kad Kalėdų eglutė – vienas pagrindinių Kalėdų švenčių atributų pasaulyje. Paprastai tai papuoštas spygliuotis visžalis medis (eglė, kėnis, pušis). Tropiniuose kraštuose puošiami įvairūs medžiai (Naujojoje Zelandijoje – pohutukava, kitur – cūgos, kazuarinos, araukarijos ir kt.). Medis puošiamas kalėdiniais papuošimais: porcelianiniais bumbulais ir žaisliukais, angelais, lempučių girliandomis, dirbiniais iš popieriaus.

Seniau Kalėdų eglutę pradėdavo puošti tik per Kūčias, o ne kaip dabar – vos prasidėjus Adventui.

Nežinau, kaip pas jus, bet Lietuvoje plastikinės eglutės nėra labai populiarios. Nors, be jokios abejonės, čia yra dviprasmybių: medelių reikia sėti, labai stropiai daug metų prižiūrėti. Jas auginantys pramoniniu būdu teigia, jog eglučių auginimas yra be galo sudėtingas darbas, prasidedantis nuo kankorėžių išgliaudymo, sudaiginimo, pasėjimo ir taip toliau. Bet mes, nešdami eglutę į namus, apie tai net negalvojame!

Yra kitas būdas – Lietuvoje prie prekybos centrų egliškių iš miškų atveža miškininkai ir arba jas dalija nemokamai, arba parduoda už porą eurų. Eilės akimirksniu susidaro kilometrines. Galima nusipirkti turguje. Na, vienaip ar kitaip – jokio vargo.

Po Naujųjų su jomis kyla rūpesčių – kur dėti apdžiūvusius, nubyrėjusius spyglius stagarus. Jų krūvos mėtosi prie šiukšlių konteinerių. Surinkę jų tonų tonas komunalininkai gabena į są-

vartynus arba perduoda kuro gamintojams.

Žinoma, galima išsigyti plastikinių. Tačiau ar nuo to kam nors geriau? Ekologai jomis nė kiek nesizavi – jų gamybai išekvojama daug energijos išteklų, plastmasė ilgai nesuyra atliekų krūvose ir t. t.

Dėl pirmenybės pešasi Ryga ir Talinas

Kalėdų eglučių istorija labai ilga. Dar ikirikščiškais laikais žiemą žaliuojantys medeliai žmonėms simbolizavo amžiną gyvenimą, saugodavo nuo raganų, piktųjų dvasių, vauduoklių ir net nuo ligų ir nužiūrėjimų.

Senovės egiptiečiai savo namus puošdavo visžalėmis palmėmis, kurios įkvėpdavo mintims apie gyvybės triumfą prieš mirtį. Panašūs papročiai žinomi ir antikinėje Romoje – trumpiausią metų dieną vykdavo didžiulės šventės, vadintos Saturnalijomis.

Įdomu, kad dėl miesto, kuriame iškilo pirmoji pasaulyje eglutė, titulu varžosi du miestai – Talinas ir Ryga. Estai tvirtina, kad pirmoji eglutė 1442 m. pastatyta Taline, o latviai sako – kad 1510 m. Rygoje. Abu miestai tada priklausė vokiškam Livonijos ordinui. Istoriniai šaltiniai teigia, kad abiejose miestuose medžius per Kalėdas centriniuose miestų aikštėse statė Juodagalvių riterių brolija, kuriai priklausė nevedę pirkliai. Jų teigimu, brolių nariai šokdavo aplink medžius, o po to medžiai būdavo sudeginami. Istorikai pirmenybę linkę atiduoti Rygai.

Kaip tik tuomet kilo mintis eglės puošti. Yra liudijimų, esą eglė Rygos centre buvo papuošta popierinėmis rožėmis, simbolizavusiomis Mergele Mariją. Matyt, to meto Viduramžių

gyventojams ši mada labai patiko, nes po kelių dešimtmečių jie eglutes ėmė puošti ir savo namuose. Žinoma, kad XVI a. pabaigoje eglutės namuose buvo puošiamos tokiomis pat rožėmis iš popieriaus. Kiek vėliau ant eglutės šakų imti kabinti obuoliai – vaisingumo simboliai, dar vėliau – ir saldainiai bei kitokie gardumynai.

Kadangi Latvija ir Estija buvo reformatų šalys, čia dažni svečiai būdavo keliaujantys pirkiai vokiečiai. Jie eglutės puošimo idėją pervežė į savo gimtuosius kraštus. Apie 1530 m. Kalėdų eglutes jau buvo galima rasti ir kai kurių Vokietijos regionų gyventojų namuose, o XVI a. viduryje – ir Strasbūre, Prancūzijoje, o iš čia jos paplito ir į kitas Pietų ir Šiaurės Europos šalis.

Eglutės pirmiausia iškildavo pirklių gildijų salėse, aplink jas žaisdavo vaikai. XVI a. pabaigoje, kaip sako istoriniai dokumentai, eglutes savo namuose statyti pradėjo ir paprasti vokiečiai. Netrukus dažnu papuošimo elementu tapo ir žvakutės. Beje, viena legenda teigia, kad pirmasis degančiomis žvakelėmis savo eglę papuošė protestantizmo pradininkas Martin Luther.

Nors pirmoji eglutė buvo papuošta visai šalia Lietuvos, tačiau čia tradicija ją puošti namuose pirmą kartą paminėta tik 1853 m. Išpuoštą eglutę matė būsimois poetas ir vyskupas Antanas Baranauskas caro valdininko – vachmistro namuose Vainute.

Pirmojo pasaulinio karo kariai, būdami toli nuo savo gimtųjų namų, kankinami šiltų ir jaukių namų su artimaisiais nostalgijos, pasipuošdavo mažutę eglutę apkasuose, laukdami mūšio pradžios. Prieškario Lietuvoje šie papročiai įsitvirtino visiems laikams. Jau kiekvienoje kaimo pirkioje

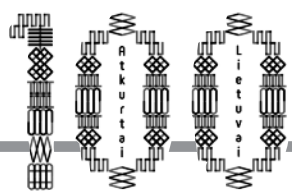
pagal išgales vaikų džiaugsmui būdavo pastatoma didesnė ar mažesnė eglutė. Turtingesnieji ją puošdavo iš Vokietijos atvežtais ar atsiųstais stikliniais žaisliukais, kuriuos pirmieji pradėjo gaminti Tiuringijos stiklo pūtikai. O pirmosios bangos išeiviai iš JAV atsiųsdavo net elektrinių girliandelių. Ją pirmasis 1892 m. sukonstravo Edward Johnson, garsiojo Thomas Edison pameistras.

Į JAV Kalėdų eglutės puošybos idėją iš Vokietijos per Atlantą perplukdė vokiečių emigrantai dar XIX a. viduryje.

Dabar eglėmis puošiasi jau visas pasaulis, miestai ir miesteliai. Beje, pačios žinomiausios Didžiosios Britanijos turizmo agentūros gražiausia 2017 m. Europos eglė išrinko Vilniaus! Tai 27 metrų aukščio, suformuota iš 70 tūkstančių LED lempučių ir 900 žaisliukų. Kasmet visi Lietuvos didieji miestai rungtiasi, kurių eglė yra gražiausia ar išradingiausia. Net dėl to susipyksta.

Aukščiausia Europos eglė šiemet pastatyta Vokietijoje, Dortmunde, – net 45 m aukščio.

-metį pasitinkant: LIETUVĄ KĖLĖ DAUG RANKŲ

Skaičiuodami vis mažėjančias dienas iki svarbaus valstybės jubiliejaus, pažvelkime į tuos žingsnius, kurie atvedė mūsų tautą prie Nepriklausomybės akto paskelbimo.

Vasario 16-osios link: laisvės kaina (2)

ALGIRDAS GRIGARAVIČIUS

Ši dalis apie kasdienybę kaizerinės Vokietijos okupuotoje Lietuvoje, vadinamame Oberoste, kur vyraavo pirmą kartą moderniais laikais įvesta totalitarinė tvarka, geležinė ranka diegta jos autoriaus generolo Ericho Liudendorfo. Taigi, pirmoji administracinė planinė (komandinė planinė) ekonomika buvo sukurta ne Rusijoje po 1917 m. Spalio perversmo, o Vokietijos Rytų fronto vadui pavaldžioje okupacinėje zonoje, kurios šerdimi buvo Lietuvos teritorija. Krašto ūkio totalinės mobilizacijos karo reikmėms patirtį Oberoste bandyta pritaikyti ir pačioje Vokietijoje, kuri pagal vadinamąją „Hindenburgo programą“ pradėta realizuoti jo kūrėjams 1917 m. tapus faktiniais Vokietijos diktatoriais¹. Joje karo eigoje stiprėjo kariškių pozicijos, net kaizeris ir ministrai, priimant nutarimus, turėdavo atsisvelgti į aukšto- sios karinės vadovybės nuomones. Vyraujančioms reichstage partijoms tai buvo neparanku ir išsekintos užsitęsio karo Vokietijos labui dalis veikėjų ryžosi kompromisinei taikai su Antantės šalimis. Ryškiausiai tai atspindėjo Katalikų centro partija ir vienas iš jos lyderių M. Erzbergeris. Tokios taikos šalininkai Reichstage susibūrė į Centro koaliciją, kuriai be Katalikų centro priklausė socialdemokratai ir progresistai. Jų balsų dauguma 1917 m. birželio 19 d. buvo priimta rezoliucija, reikalaujanti siekti taikos. Joje nieko nepasakyta apie vokiečių užimtą teritoriją atsisakymą, tačiau valdžios politika jų atžvilgiu pradėta keisti. Balandyje Vokietiją sukrėtė darbininkų streikai, pasigirdo siūlymų kurti Rusijos pavyzdžiu tarybas ir imti valdžią į savo rankas. Le-

miamu veiksmu sukurti taikos link buvo mėnesio 6 d. JAV vyriausybės karo paskelbimas Vokietijai, bet Lietuvoje ryškesnių režimo pokyčių nesulaukta.

Paskaičiuota, kad Pirmojo pasaulinio karo metais Lietuvoje prievarta, įsakymais, grasinimais, iš dalies savanoriškai į darbo batalionus surinkta apie 130 000 vyrų, iš kurių 43 000 dirbo vokiečių administruojamuose daruose, kirto miškus – 23 000, tiesė geležinkelius – 21 000, taisė kelius ir statė tiltus – 14 000, įvairius amatų darbus dirbo 6 300 žmonių, o 11 500 išvežta darbams į Vokietiją². Menu savo močiutės nuo Krokialaukio apylinkių pasakymą, kad kaizerinė okupacija buvo baisesnė už hitlerinę ir pridėdavo, kad buvo mokestis pereiti tiltui, už palaidus šunis, reikalavimai kas savaitę nešti sviestą, kiaušinius, reikėdavo duoti vilną, linų, šerių, o baigdavo pasakoti, jog mokesčių ir rinkliavų jos tėvukas buvo suskaitęs trisdešimt dvi.

Rašytoja ir felčerė Gabrielė Petkevičaitė-Bitė 1917 m. gruodžio 13 d. dienoraštyje fiksavo: „Tos dienos vakare, kada ritmeisteris su savo palydovais buvo ištraukęs grobinio grobti, vienas pas mane atvykęs ligonis šitaip pasakojo:

– Sutikau vokiečių didžiausią būrį. Grįžo, prisiplėšę gėrybės. Užpakaly dvejose rogėse prikrauta, prirabavota viso ko... Ir ko ten nebuvo?... Ir mėsos! Ir vilnų! Ir kailių! Ir drobės ritinių!.. Sakyk tamsta, kas gi bus?! Ar jie būtinai mus išdvėsins?! Ir taip jau pilvus susiveržę vaikščiojame, o jei nesiliaus rabavoje, pavasario nesulauksime. Laikraščiai rašo: Lietuvos laisvė! laisvė!.. Graži laisvė!.. Žmonės vėl kalba – taika. Žinoma, geriausia taika bus, kada visi lietuviai badu išdvės.

Tylėjau, nes žmogus buvo man

visai nežinomas, o mūsų gerieji vokiečiai perspėjo mane, kad jų valdžia turinti daug šnipų pasisamdžiusi iš mūsų žmonių tarpo.”³

J. Basanavičius konkrečiai suvalkietiška parašė, kiek nuostolių pridarė vokiečių kareivių pasivaikščiojimas po brolio Vinco ūkį: „Žašų pav. Ožkabaliuose nė vienos nepaliko, dargi perekšles iš laštų pagrobė, taip kad dabar visame tame kaime, kaip ir visuose kituose, tik pas vieną kitą ūkininką randasi po 2–3 žašis. Eidami ir važiuodami per dienų dienas iš vieno ūkininko namų į kito, ėmė visa, kas tik pateko ir patekti galėjo į jų rankas, ypač valgomus daiktus: mėsą, lašinius, sviestą, taukines, skilandžius, kiaušinius, bulves, žirnius, miltus, miežius, avižas, vikius, dovilus, šieną, žibalą, taip pat drabužius: marškinius, audklus, abrusus, skepetas, čebatus ir k. Paašškinti plėšimo būdui gana čia bus padavus pavyzdžiui Onos Basanavičienės namuose Ožkabalių kaime padaryta rekvizicija: arklių paėmė 5, karvių-veršių 2, kiaulių 5, žašų perekšlių – 12, vištų – 15, ančių – 6, mėsos kelius pūdus, ruginių miltų kelioliką pūdų, miežių, avižų – daugybę, 44 vežimus šieno, kelius vežimus vikių, dovilų ir šiaudų, 2 vežimu ir bričką su pleškėmis ir vadelėmis, daugybę geležies retežių, net tuos, prie kurių šunes buvo pririšti; išdraskė 5 avilius bičių, paėmė, kiek rado, kavos, kibirus su medumi, bliūdus, torielius, šaukštus, mašinaitę mėsai kapoti; toliau – kaltus, kūjus, plaktukus, kirvius, gražtus, šakes, spatius, virves, pančius ir k. Kuomet rusai tos pat Onos B. namams padarė nuostolių vos už 400 rb., vokiečių kareiviai, paviršium apskaičius, padarė už 4116 rb.”⁴ Nepamiršo ir sodiečių apsukrumo: „Vokiečių plėšimai išmokinę mūsų žmones įvairių gud-

rumų, su kurių pašalpa tikėtasi nors dalis turto išgelbėti: imta kasti žemėse, dažnai kluonų šalinėse, tvartuose, gilios duobės ir jose slėpta javai, mėsa, lašiniai, drabužiai, tas pat daryta šalinėse po šiaudais, peludėse po pelais. Kad nuo vokiečių pastarąją vasarąjus sėklą paslėpus ji dažnai buvusi peludėse su pelais maišoma. Bet ir vokiečių būta gudrių: jie per dienų dienas būriais po namus vaikiodamiesi, išgriozdę visas pabalces, pastoges, palėpes, aukštus, patvorius, mėšlynus, peludes, šalines, rūsius, spintas, skrynias. Ieškojo dargi puoduose, statinėse, barščius, kopūstus kardais maišydami. Per velykas Onos B. namuose užtikę puodą su košelna, jį išsinešė. Slapstyti tuomet reikėję mėsa valgant, kokis gyvulus pjaunant. Slapstyti reikėjo ir vasarąjus sėklos sėjant. Tuose pat Onos B. namuose 1915 m. vasarąjus viena nakčia su kaimynų pagalba buvo pasėtas, taip kad ant rytojaus vokiečiams grobti nieko nebeliko ir galima buvo ramiai apakėti. Tos pat Onos B. namuose išlaužė svirne grindis, išgriovė pamatą, ieškodami paslėptų daiktų ir radę verpalų daug tolų, pasiėmė. Kitur, kaip Vilkaviškio klebonijoje, išrausė rūsyje giliausią duobę, turtų ieškodami. Bartninkuose sekmadieniais iš ateinančių bažnyčion žmonių – dargi ponių – buvo atiminėjami kaliošiai.” Kaune okupacinės valdžios leidžiama „Dabartis” trukstant krašte maisto, mokė gaminti patiekalus iš šungrybių, miško uogų, žolių ir daržovių, ypač gyre kepsnius ir sriubas iš „kovų-juodvarnių”.⁵

Bus daugiau

1. Norkus Z. Kiek kartų Lietuvoje buvo restauruotas kapitalizmas? Apie dvi Lietuvos okupacijas ir jų žalos skaičiavimus. // Sociologija. Mintis ir veiksmas – 2013, Nr. 2 (33) – P. 127

2. Čepėnas P. Naujųjų laikų Lietuvos istorija, II t. – Chicago: Dr. Kazio Griniaus fondas, 1986 – P. 95-96.

3. Petkevičaitė-Bitė G. Karo meto dienoraštis, III tomas. – Panevėžys: E. Vaičekausko leidykla, 2008 – P. 188-189.

4. Basanavičius J. Iš lietuvių gyvenimo 1915-1917 m. po vokiečių jungu. – Vilnius: „Švyturio” spaustuvė, 1919 – P. 5, 6.

5. Žinios iš Lietuvos. // Žvaigždė – 1917, rugsėjo 14 – Nr. 37 – P. 3.

Sveikiname visus „Draugo” skaitytojus šv. Kalėdų proga

Linkime tvirto tikėjimo, meilės žmonėms, pagarbos šeimai ir mūsų tautinėms vertybėms bei didžiadvasiško pasiaukojimo mūsų visuomenės gerovei.

Dievo palaimos Naujaisiais – 2018 metais.

Visos ateitininkiškos šeimos vardu

**ŠIAURĖS AMERIKOS
ATEITININKŲ TARYBA**

Pasitinkdami Naujuosius metus, paženklintus mums visiems svarbia data – Lietuvos Nepriklausomybės šimtmečiu, būkime vieni kitiems tvirta parama ir pagalba, tikėkime savo jėgomis, garsinkime savo šalį prasmingais darbais. Atsiremame į tikrąsias vertybes – tas, kurias gauname iš tėvų ir kurias privalome perduoti ateinančioms kartoms.

Esame dėkingi Jums už pagarbą mūsų tautos praeičiai, už pastangas išsaugant lietuvių. Tegu ateinančiais metais sėkmė, sveikata ir meilė lydi Jus ir Jūsų šeimas.

Jaukių šv. Kalėdų, laimingų Naujųjų!

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos, Chirurgija,
Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS-CHIRURGIJA-AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

BOZELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika Teisininkas (312) 938-4909 asiudika@bozelllaw.com
Audra P. Karalius Advokatė (312) 219-8540 akaralius@bozelllaw.com
A. Rimas Domanskis Advokatas (312) 540-1075 domanskis@bozelllaw.com
Dainius R. Dumbrys Advokatas (312) 938-4905 ddumbrys@bozelllaw.com

Nekilnojamas turtas
—
Įmonių ir komercinė teisė
—
Paveldėjimo teisė JAV ir
Lietuvoje
—
Atstovavimas teismuose
—

One North Franklin,
Suite 1200
Chicago, IL 60606
Fax: (312) 540 1162
www.bozelllaw.com

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę - www.racinebakery.com

autotradeUSA
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

Gyvenimui galima ir reikia kelti tik vieną tikslą - skleisti šviesą.
Tekyla ji iš Jūsų gerosios širdies ir tepaliečia kitų širdis.

Tėvas Stanislovas

Laimingų ir džiugių šv. Kalėdų, ir laimingų 2018 metų Jums linki
Sūvalkijos (Sūduvos) kultūros centro - muziejaus bendruomenė

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus ir i Dainu ir Soku Svente 2018 m.
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ

VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2018 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2017m.

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

Pasidalinkite nuomone

facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

FIRST RATE REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com
Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė
Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai
 Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas 2 miegamųjų, 2 vonių butas su garažu Palos Hills. Naujai išklotos grindys, bute yra skalbykla ir džiovykla. Rami vieta, geros mokyklos. Kaina 1 300 dol. Tel. 773-742-2603

PERKA

BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.
tel. 708-603-5494

SKELBIMAI
773-585-9500

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

SIŪLO DARBĄ

Real Estate įstaigai reikalinga **pagalbininkė-buhalterė** (20 val. per savaitę). Reikalavimai: kalbėti ir rašyti lietuviškai ir angliškai, patirtis darbu su kompiuteriu, organizaciniai sugebėjimai, komunikabilumas. Pageidautina, kad gyventų pietinėje Čikagos dalyje. Tel. 312-805-4851.

Masseuse needed.
Great Pay.
773-320-3082

8	1	5	3	2	7	9	6	4
6	2	4	9	8	1	7	5	3
7	9	3	5	4	6	1	2	8
5	6	1	7	3	4	8	9	2
3	7	2	8	9	5	4	1	6
4	8	9	1	6	2	3	7	5
1	3	7	6	5	8	2	4	9
9	4	6	2	1	3	5	8	7
2	5	8	4	7	9	6	3	1

$7 + 1 + 1 = 9$

6	2	4	8	1	9	3	5	7
9	5	3	7	6	2	1	4	8
8	1	7	5	3	4	6	9	2
4	3	9	2	8	7	5	6	1
2	8	1	6	5	3	9	7	4
7	6	5	4	9	1	8	2	3
1	7	8	9	4	6	2	3	5
3	4	6	1	2	5	7	8	9
5	9	2	3	7	8	4	1	6

$7 + 5 + 4 = 16$

„Draugo“ sudoku Nr. 124
išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:
Juozas Bernotas, Miami, FL
Rasa Mickus, Dayton, OH

„Draugo“ sudoku Nr. 123
išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:
B. Kasperavičius, St. Petersburg, FL

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.
Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:
„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589
arba el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: **773-585-8284.**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SAJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminalai
Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SAUGUMO IR GREIČIO GARANTUOJAMAS

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigalkščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Šiuo metu jau surinkėjame siuntas Kalėdoms!

www.draugas.org

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Grojimas, tirpdantis ledą

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Nors anksčiau gruodį ir gavome paragauti žemiškų orų, gruodžio 16 d., šeštadienį, ėjau į Symphony Center ne tik atsilapojęs, bet ir labai pakiliai nusikeitęs. Juk laukė neeilinis koncertas – nuostabi programa, nepakartojamas dirigentas, šaunus pianistas. Ar įmanoma sulaukti geresnės kalėdinės dovanos? Wagner, Čaikovskis, Rachmaninovas, van Zweden, Kozhukhin... Koks svaiginantis muzikinis kokteilis! Dirigentas Jaap van Zweden spindėjo scenoje. Ir plačiai šypsojosi. Ne tik dėl to, kad visi bilietai į koncertą CSO buvo išpirkti gerokai iš anksto, bet ir dėl to, kad tos savaitės pradžioje New Yorko filharmonijos orkestras per lėšų telkimo vajų surinko stulbinančią 50 milijonų dol. sumą! Sakyčiau, ne tokia jau menka „pasveikinimo dovanėlė“ talentingam olandui, kuris nuo kitų metų rudens perima šio muzikinio laivyno šturmano vietą. Bet reikia pripažinti – kad ir kaip dieviškai van Zweden dirigavo Chicago Symphony Orchestra, tas nuostabusis šeštadienio vakaras vis tik priklausė pianistui Denis Kozhukhin. 31-erių metų rusas sugebėjo pateikti tokią ugningą Rachmaninovo „Piano Concerto No. 2 in C Minor, opus 18“ versiją, kokios Čikagos melomanai iki šiol dar nėra girdėję. Skambant „Allegro Scherzando“, salėje sklido ypatingas magnetizmas. Kiekvienas akordas buvo meistriškai sugrotas! Klausytojai pianisto grojimą atsistojo įvertino netylančiais plojimais, o Nižny Novgorode gimęs pianistas už šiltą

CSO muzikantai su nuostabiais svečiais – dirigentu Jaap van Zweden ir pianistu Denis Kozhukhin. Todd Rosenberg nuotr.

priėmimą atsidėjo „bisu“ – švelniu, romantišku Debussy preliudu „The Girl with the Flaxen Hair“.

Galbūt čikagiečiai tikėjosi grynai „slaviškos“ programos, tačiau man at-

rodė, kad koncerto pradžioje nuskambėjęs Wagner operos „Lohengrin“ preliudas buvo labai geras pasirinkimas. Praėjo beveik ketvirtis amžiaus nuo tai laiko, kai šis kūrinys, diriguojant Da-

niel Barenboim, skambėjo šiuose dingiuose rūmuose. Puiku, kad pirmą preliudą dabar mums sugražino van Zweden. Juolab kad talentingas Wagner repertuaro interpretatorius tą vakarą turėjo laimės ir garbės diriguoti stipriam „wagneriškam“ orkestrui.

Piotro Čaikovskio muzikos charakteris – lyrinis, pereinantis į dramatišką, tragišką. Svarbiausia išraiškos priemonė – daininga melodija. Kompozitorius pelnytai laikomas vienu geriausių pasaulio melodistų. Tuo puikiai įsitikinome ir gruodžio 16 d. koncerte klausydamiesi jo „Symphony No. 5 in E Minor, opus 64“. Tiesa, į šį kūrinį daug savo vidinių jausmų įnešė dirigentas Jaap van Zweden. Rezultatas – maloni muzika kiekvieno klausytojo ausiai.

Netolimoje ateityje CSO numatoma daug puikių koncertų. Čia taip pat vyks populiarūs filmų peržiūros, lydimos gyvai grojamo orkestro. Štai 2018 m. sausio 19 ir 21 dienomis galėsime pasigrožėti tokia kino klasika kaip „Singing in the rain“ (CSO diriguos Richard Kaufman). Įdomus koncertas mūsų laukia sausio 18 ir 20 dienomis. Programoje – Leonard Bernstein „Symphonic dances from West Side Story“, Wolfgang Amadeus Mozart „Bassoon Concerto“ (fagotistas Keith Buncke) bei Béla Bartók „Concerto for Orchestra“. Sausio 25, 27 bei 30 dienomis į Čikagos sceną grįžta dirigentas Manfred Honeck. Šio koncerto programoje – Wolfgang Amadeus Mozart „Piano Concerto No. 25“ bei Gustav Mahler „Symphony No. 5.“ Dalyvaus pianistas Till Felner.

Išsamiau apie Symphony Center vykstančius koncertus galite sužinoti svetainėje www.cso.org arba tel. 312-294-3000.

Šv. Kalėdos ir Naujieji metai

Šv. Mišių ir šventinių renginių tvarka

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia
(6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629)

Gruodžio 24 d., sekmadienį – Kūčių dienos šv. Mišios: 9:30 val. r. – angliškai, 11 val. r. – lietuviškai, 3 val. p. p. – Jau-nimo Mišios (giedos vaikų pop choras „Svajonė“), 10 val. v. – Bernelių Mišios (giedos parapijos choras).

Gruodžio 25 d., pirmadienį – Kalėdų dienos šv. Mišios: 9:30 val. r. – angliškai, 11 val. r. – lietuviškai.

Sausio 1 d., pirmadienį, 11 val. r. – Naujųjų Metų šv. Mišios.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija

(14911 E. 127th St., Lemont, IL 60439)

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 9 ir 11 val. r. – Kūčių dienos šv. Mišios.

4 val. p. p. ir 10 val. v. – Kūčių vakaro šv. Mišios (Bernelių Mišios).

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 6 val. v. – Misijos Kūčių vakariene.

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 9 ir 11 val.

r. – Kalėdų dienos šv. Mišios.

Gruodžio 27–28 d., trečiadienį–ketvirtadienį, nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p. – Biblinė vaikų stovykla (Ateitininkų namuose).

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 9 ir 11 val. r. bei 6 val. v. – šv. Mišios. Šventoji Šeima (Naujųjų metų išvakarės).

Sausio 1 d., pirmadienį, 9 ir 1 val. r. bei 6 val. v. – šv. Mišios. Švč. Mergelė Marija, Dievo Gimdytoja (Naujieji Metai).

Sausio 7 d., sekmadienį, 9 ir 11 val. r. bei 6 val. v. – šv. Mišios. Kristaus apsi-reiškimas (Trys karaliai).

Brighton Parko

Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapija

(2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632)

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 10 val. r. – Ketvirtasis Advento sekmadienis. 8 val. v. – Bernelių šv. Mišios.

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 10 val. r. – Kalėdų ryto šv. Mišios.

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 10 val. r. – Šv. Šeimos šventė.

Sausio 1 d., pirmadienį, 10 val. r. – Švč. Mergelės Marijos Gimdytojos šventė ir Naujieji Metai.

Sausio 7 d., sekmadienį, 10 val. r. – Trijų Karalių šventė.

Ketvirtadieniais 8:30 val. r. taip pat vyksta lietuviškos šv. Mišios. Po jų klausomos išpažintys.

Šv. Antano bažnyčia

(1500 S. 50th Ave., Cicero, IL 60804)

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 8:45 val. r. – Kalėdų dienos šv. Mišios.

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 8:45 val. r. – Šv. Šeimos šventė.

Sausio 1 d., pirmadienį, 8:45 val. r. – Švč. Mergelės Marijos Gimdytojos šventė ir Naujieji Metai.

Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapija

(5129 Wolf Rd., Western Springs, IL 6055)

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 4:45 val. p. p. – Šv. Kūčių vakaro pamaldos su choro atliekamomis giesmėmis, arfos muzika, žvaikučių šviesa. (Norintieji į namus galės parsinešti Betliejaus taikos ugnį, tik pasirūpinkite tam reikalingomis priemonėmis.)

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 11:30 val. r. – Šv. Kalėdų pamaldos su Šv. Komunija.

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 11:30 val. r. – Senujų metų palydėtuvės. Pamaldos su Šv. Vakariene.

Sausio 7 d., sekmadienį, 11:30 val. r. – Trys Karaliai. Naujųjų 2018 Viešpaties metų pirmosios pamaldos su Šv. Komunija.

Ziono liuteronų parapija

(9000 S. Menard Avenue, Oak Lawn, IL 60453)

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 5 val. p. p. – Kūčių pamaldos žvakių šviesoje, giedos solistė.

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 11 val. r. – Šventinės Kalėdinės pamaldos lietuvių kalba su Šv. Komunija; speciali muzikinė programa.

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 11 val. r. – tradicinės Naujmetinės pamaldos su kalėdinėmis giesmėmis.

A † A
**LYDIA LIEPINAITIENĖ
LEMKYTĖ**

Mirė 2017 m. gruodžio 16 d. savo namuose Riverside, IL.
Gimė Lietuvoje.

A. a. Lydia buvo žmona a. a. Algio Liepinaičio.

Priklausė Lietuvos Dukterų draugijai ir Čikagos lietuvių tautodailės institutui.

Velionė bus pašarvota gruodžio 28 d. 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St. Lemont, IL, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti Lietuvos Dukterų draugijai arba Čikagos lietuvių tautodailės institutui.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
**ELENA ČEPAITYTĖ
TAUGINIENĖ**

mirė 2017 m. gruodžio 14 d. Columbia, Maryland, eidama 97-tuosius metus. Gimė 1921 m. sausio 1 d. Raugalų kaime netoli Kudirkos Nau miesčio, tuometinėje Šakių apskrityje.

Augo Agotos ir Juozo Čepaičių šeimoje kartu su dviem seserimis ir broliu. 1943 m. baigė Kauno Medicinos seserų mokyklą ir pasitraukė į Italiją. Romoje ištekėjo už Antano Tauginio (m. 2001 metais). Kelias į Jungtines Amerikos Valstijas vedė per Pietų Ameriką – Kolumbiją. 1954 m. Tauginų šeima apsigyveno Cicero, Illinois, netoli Šv. Antano bažnyčios. Iki pat pensijos Elena dirbo skyriaus vedėja Cook County ligoninėje. Išėjusi į pensiją gyveno St. Petersburg, Florida, o nuo 2015 m. vasaros – Columbia, Maryland.

Liūdesio lydimi lieka: dukra Kristina su vyru Gundžiu Vaitkai, anūakai Jonas ir Aras; sūnus Zigmas su žmona Edie, anūkė Eisley; sūnus Kazys su žmona Viktorija, anūkas Kazimieras; sūnus Antanas su žmona Stacy, anūkės Kristin ir Natalija su šeimomis.

Gruodžio 20 d., trečiadienį, Memorial Park kapinėse St. Petersburg, Florida, po šv. Mišių aukos už brangią ir mylimą mamytę, uošviene, močiutę ir promočiutę, velionė amžinam poilsiui buvo paguldyta kapinių mauzoliejuje šalia savo vyro.

Liūdinti šeima

Skaudžią netekties valandą dėl buvusio Lietuvių Fondo tarybos nario (1972–1990)

A † A
JONO VAZNELIO

mirties reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą velionio žmonai NATALIJAI, giminėms ir artimiesiems.

Lietuvių Fondas pasigės darbštaus nario, daug savo gyvenimo metų paskyrusio Fondo veiklai.

Telydi šviesų Jono Vaznelio atminimą pagarba ir šilti prisiminimai apie jo nuveiktus darbus.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

Dailininkei, meno mecenatei

A † A
**MAGDALENAI BIRUTEI
STANKŪNIENEI**

mirus reiškiamo gilią užuojautą jos giminėms ir artimiesiems.

Ji mums išliks didelės meilės ir pasiaukojimo Lietuvai pavyzdžiu, o Jos sukurti darbai dar ilgai džiugins meno mylėtojus.

Čiurlionio galerija

Lietuvių Opera Čikagoje reiškia širdingą užuojautą bei netekties skausmu dalijasi su Amžinybėn išėjusio

A † A
JONO VAZNELIO

šeima ir artimaisiais. Šviesios atminties J. Vaznelis Lietuvių Operoje dainavo boso partijas net 36 metus, nuo pat Operos įkūrimo 1956-aisiais, tai buvo 70 spektaklių, 23 vaidmenys. Amžinąjį atilsį Asmenybei, Menininkui, Žmogui....

Žymenį

„Geriausios laidojimo paslaugos“

Southtown suteikė

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com

A † A
JONUI VAZNELIUI

mirus, jo žmonai NATALIJAI, jos visai šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą. Mielas Jonai, ilsėkis ramybėje, mes ilgai prisiminsime tave savo mintyse.

Jarų šeima

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS IR APLINK MUS

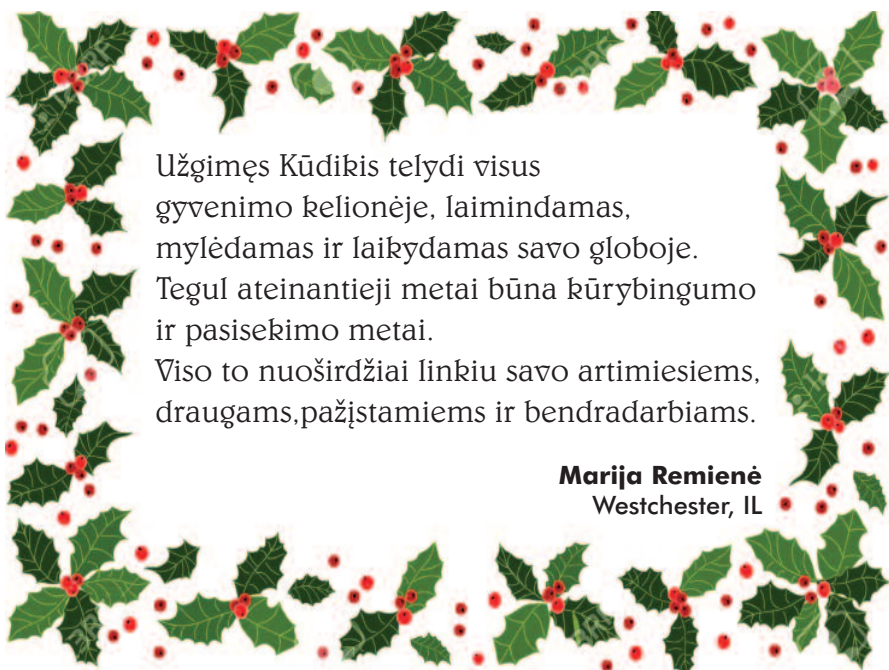
Kitas „Draugo“ numeris išeis gruodžio 28 d., ketvirtadienį. Linkime visiems džiugiai sutikti šv. Kalėdas!

■ **2018 m. sausio 6 d. 9:30 val. r. šv. Mišiomis** Šv. Kazimiero centro koplyčioje (2601 W. Marquette Rd. Chicago, IL) bus paminėtas Šv. Kazimiero seserų kongregacijos steigėjos, palaimintosios Motinos Marijos Kaupaitės 138-asis gimtadienis. Šv. Mišias atnašaus kun. Andrew Liaugminas, STL. Po Mišių – vaišės ir pabendraavimas. Visi kviečiami. Daugiau informacijos tel. 773-776-1324.

■ **Pal. J. Matulaičio misija kviečia į 5 dienų** piligriminę kelionę į Meksiką, kurios tikslas – pasimelsti Gvadalupeš šventovėje. Ke-

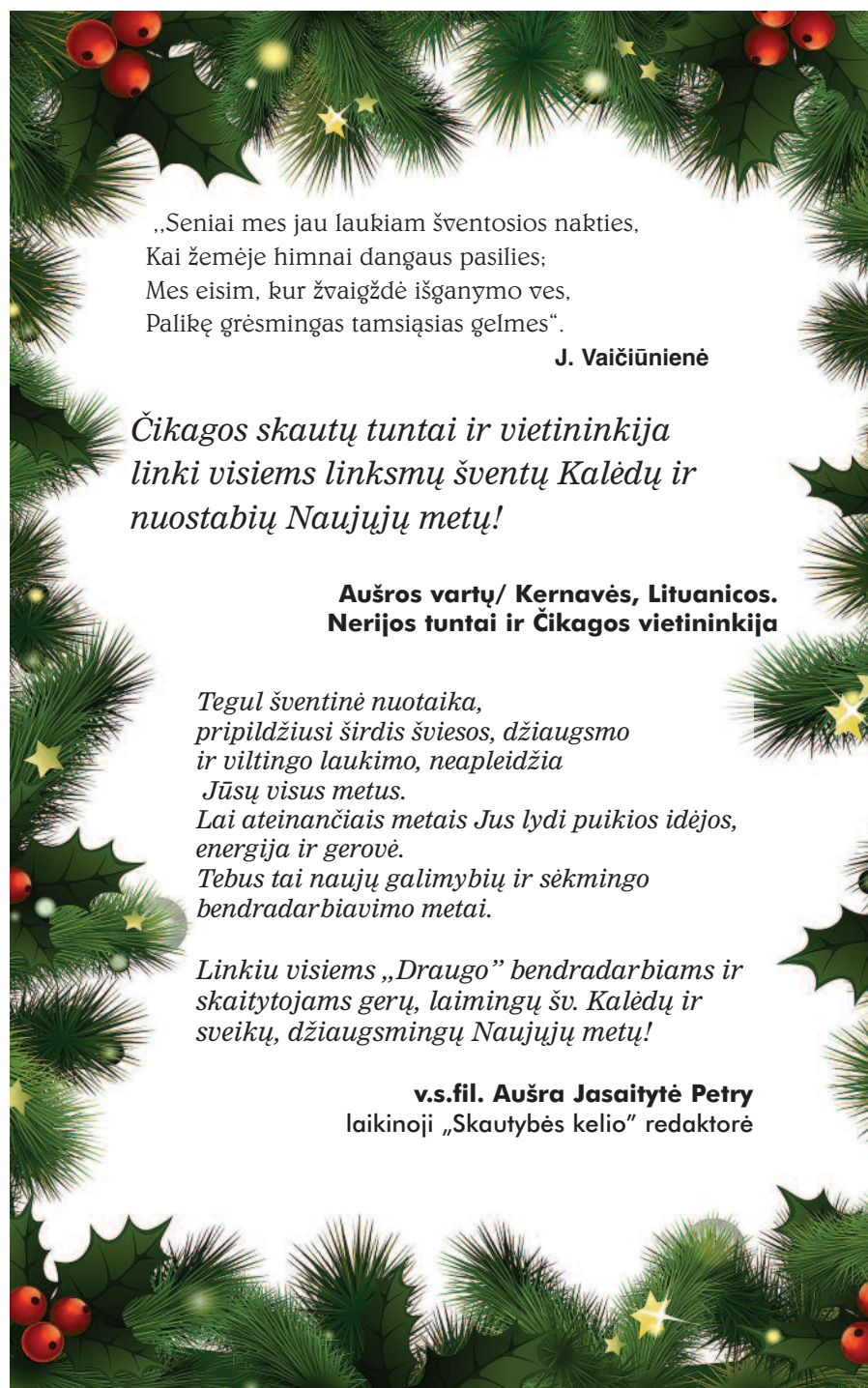
lionė vyks 2018 m. vasario 27 – kovo 3 dienomis, registracija – iki sausio 10 d. Daugiau informacijos tel. 708-691-9674 (Irena).

■ **2018 m. sausio 13 d. minėsime dvidešimt** septintąsias tragiškų, tačiau mūsų Laisvę subrandinusių ir mūsų Tautą sutvirtinusių įvykių, metines. Siekiant kartu su Lietuva pagerbti Tėvynės laisvės gynėjų atminimą, Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje, Čikagos lietuvių bėgimo klubas ir Čikagos skautų vietininkija sausio 14 d. organizuoja 9 km bėgimą/ėjimą, kuris vyks prie 31-osios gatvės paplūdimio Čikagoje. Dalyviai renkasi 12:30 val. p. p., bėgimo pradžia – 1 val. p. p. Po to vaišinsimės karšta arbata, kava ir šauliška koše.

Užgimęs Kūdikis telydi visus gyvenimo kelionėje, laimindamas, mylėdamas ir laikydamas savo globoje. Tegul ateinantieji metai būna kūrybingumo ir pasisekimo metai. Viso to nuoširdžiai linkiu savo artimiesiems, draugams, pažįstamiems ir bendradarbiams.

Marija Remienė
Westchester, IL

„Seniai mes jau laukiam šventosios nakties,
Kai žemėje himnai dangaus pasilies;
Mes eisim, kur žvaigždė išganymo ves,
Palikę grėsmingas tamsiąsias gelmes“.

J. Vaičiūnienė

*Čikagos skautų tuntai ir vietininkija
linki visiems linksmų šventų Kalėdų ir
nuostabių Naujųjų metų!*

**Aušros vartų/ Kernavės, Lituanicos.
Nerijos tuntai ir Čikagos vietininkija**

*Tegul šventinė nuotaika,
pripildžiusi širdis šviesos, džiaugsmo
ir viltingo laukimo, neapleidžia*

*Jūsų visus metus.
Lai ateinančiais metais Jus lydi puikios idėjos,
energija ir gerovė.
Tebus tai naujų galimybių ir sėkmingo
bendradarbiavimo metai.*

*Linkiu visiems „Draugo“ bendradarbiams ir
skaitytojams gerų, laimingų šv. Kalėdų ir
sveikų, džiaugsmingų Naujųjų metų!*

v.s.fil. Aušra Jasaitytė Petry
laikinoji „Skautybės kelio“ redaktorė

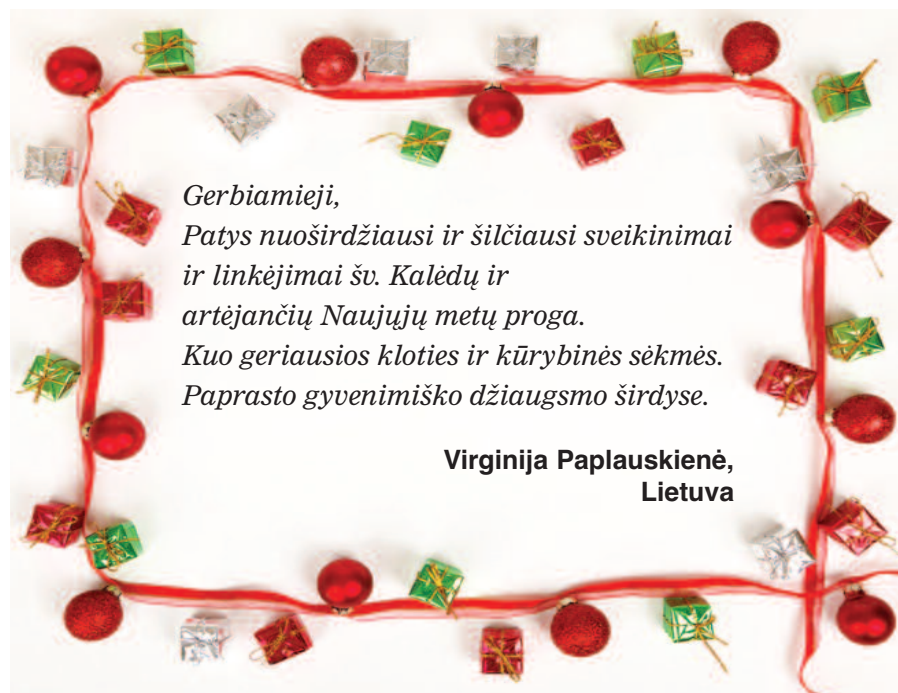
NEPAKARTOJAMAI LINKSMAS
2018
NAUJUJU METU
sutikimas

Po koncerto - šokiai su DJ SAULIUS!!!

su estrados Princu **Ryčiu Cicinu** ir šokių teatro **ROKADA** merginomis

Nedelskite, vietų skaičius į šį nepaprastą vakarą yra ribotas!

12/31 8:00 POKYLIŲ SALĖJE **Alpine Banquets** 8230 S. Cass Ave, Darien, IL.
Daugiau informacijos tel. 312.731.4524
Bilietai: Old Vilnius Cafe, Kunigaikščių Užėiga, Lithuanian Plaza

*Gerbiameji,
Patys nuoširdžiausi ir šilčiausi sveikinimai
ir linkėjimai šv. Kalėdų ir
artėjančių Naujųjų metų proga.
Kuo geriausios kloties ir kūrybinės sėkmės.
Papraso gyvenimiško džiaugsmo širdyse.*

Virginija Paplauskienė,
Lietuva

Nuoširdžiausi sveikinimai ir linkėjimai „Draugui“
šv. Kalėdų ir 2018 metų proga.
Sėkmės, sveikatos.

Leonas Česna
Kelmė, Lietuva

California Lithuanian Credit Union

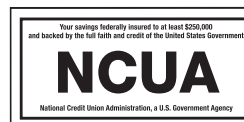
Santa Monica, CA

Savings 0.90%
IRA 1.40%

(310) 828-7095

info@clcu.org www.clcu.org

3 Year Term 2.00%
5 Year Term 2.25%
3 Year IRA Term 2.25%

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank**, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com